

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในวิทยานิพนธ์เรื่องแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมและพัฒนาพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติทางบกอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยในด้านต่าง ๆ โดยการสังเกต ข้อมูลทุติยภูมิ และการเก็บแบบสอบถาม ในเขตพื้นที่ศึกษา 3 เขตของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้แก่ เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง เป็นการวิเคราะห์ ลักษณะการใช้พื้นที่และการจัดการของเขตให้บริการนักท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติทางบก รวมทั้งความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวต่อเขตบริการ เพื่อนำมาหาแนวทางการออกแบบและจัดการอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว
2. การวิเคราะห์ด้านการบริการนักท่องเที่ยว
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม
4. การวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการ

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ใช้อย่างวัตถุประสงค์การวิจัยในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ศึกษาลักษณะการใช้พื้นที่ทางกายภาพ และการจัดการของเขตให้บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางบกในปัจจุบัน เพื่อนำมาวิเคราะห์กับแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และปัญหาของพื้นที่ปัจจุบัน จากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และผู้ใช้พื้นที่ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ของเขตบริการนักท่องเที่ยว
3. นำเสนอแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรม และพัฒนาพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางบกอย่างยั่งยืน

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสามารถอธิบายผลได้จากคำร้อยละ ความถี่ และค่าระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจ คือ

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
	3.41 – 4.20	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับมาก
	2.61 – 3.40	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
	1.81 – 2.60	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อย
	1.00 – 1.80	หมายถึง	ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเป็นลักษณะการเลือกตอบ 2 ตัวเลือก จนถึง 4 ตัวเลือก เพื่อวัดค่าน้ำหนักของความคิดเห็นนั้นในลักษณะความถี่และร้อยละ

4.1 การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว

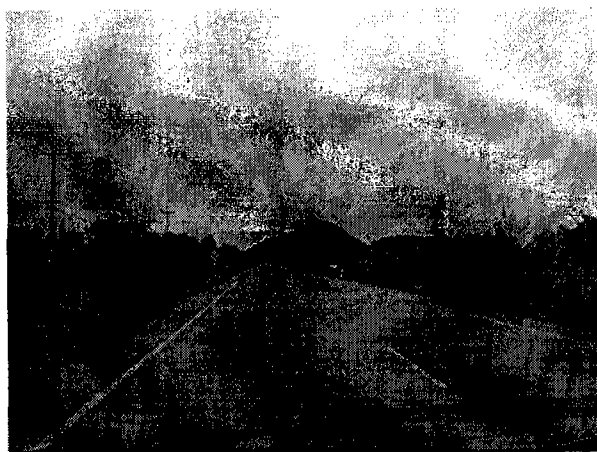
4.1.1 การเข้าถึง

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี มีระยะห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 115 กิโลเมตร มีทางที่สามารถเข้าสู่อุทยานแห่งชาติได้หลายทาง เส้นทางที่นิยม คือ จากตัวเมืองเพชรบุรี เดินทางต่อไปยังอำเภอบำเพ็ญ ถนนเพชรเกษมถึงทางหลวงหมายเลข 3499 แยกเข้าอำเภอกำแพงแสน ประมาณ 20 กิโลเมตร แล้วเลี้ยวขวาเข้าอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานอีกประมาณ 38 กิโลเมตร สภาพเส้นทางเป็นถนนลาดยาง 2 เลน ผิวจราจรกว้าง 10 เมตร ไหล่ทางแคบ โดยมีการสัญจรแบบวิ่งสวนทางกัน (two-way road network system) เหมาะกับการสัญจรสภาพเบาบาง ในบางส่วนสภาพถนนเริ่มเป็นหลุมบ่อ แต่เริ่มมีการทยอยปรับปรุงทางหลวง เพื่อรองรับการท่องเที่ยว

จากเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน สามารถใช้เส้นทางต่อเนื่องไปยังเขตบริการนักท่องเที่ยวอีก 2 แห่ง คือ เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง โดยมีด่านตรวจเอกสารขออนุญาตและการจ่ายค่าธรรมเนียมในการขึ้นเขตบริการ สภาพถนนเป็นถนนลาดยาง สภาพดี ขึ้นที่สูง แต่ไม่ชันมากนัก จนถึง 8 กิโลเมตร จากเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ ถนนจะเปลี่ยนเป็นถนนลูกรัง ซึ่งมีปัญหาบางจุดในฤดูฝน แต่รถยนต์นั่งส่วนบุคคลสามารถผ่านไปได้ จนถึงเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ กิโลเมตรที่ 15

ภาพที่ 4.1

ทางหลวงหมายเลข 3499 ความกว้างถนนประมาณ 10 เมตร

หมายเหตุ: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2548.

ภาพที่ 4.2

ป้ายระบุงานปรับปรุงทางหลวงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

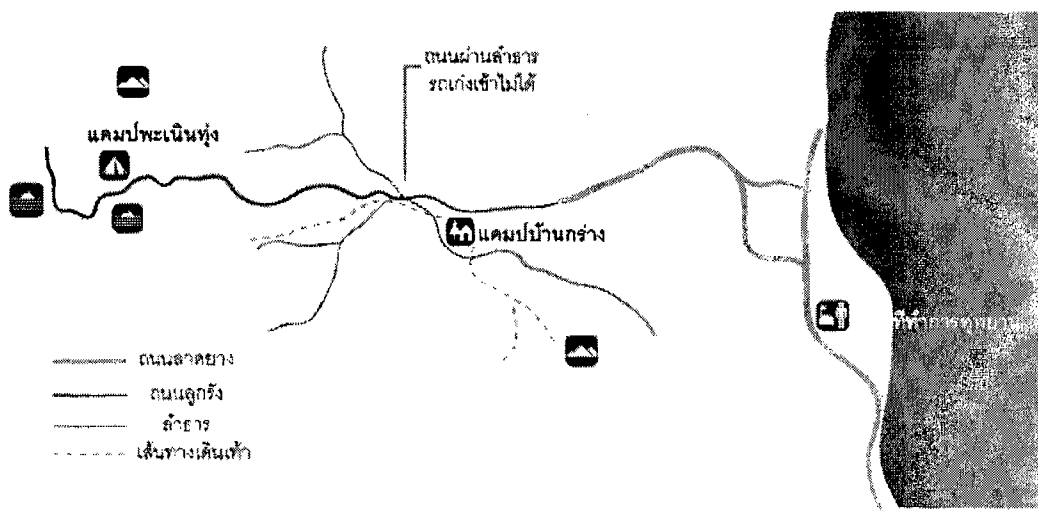

หมายเหตุ: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2548.

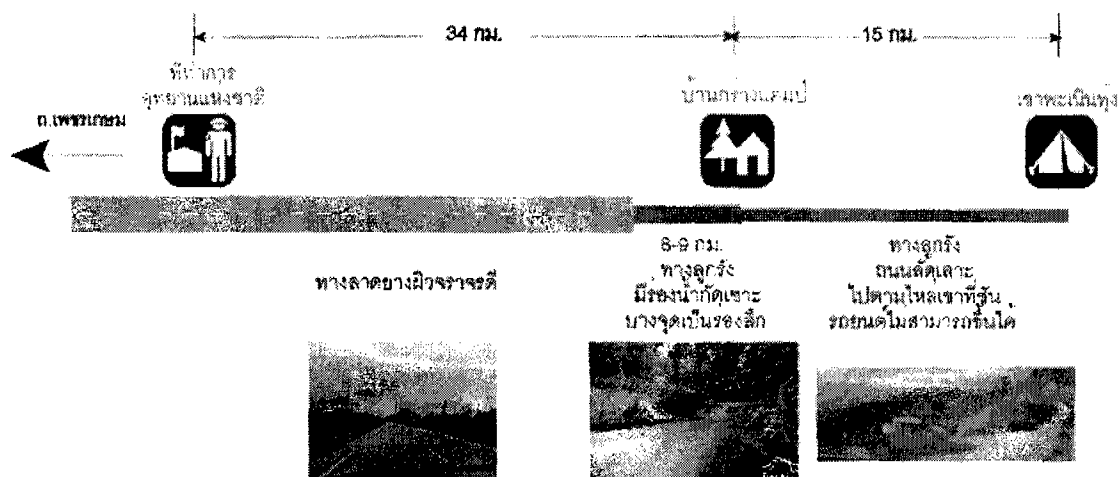
จากบ้านกร่างแคมป์ถึงเขาพะเนินทุ่งอีก 15 กิโลเมตร สภาพถนนเป็นลูกรังเส้นทางเดียว และขึ้นพื้นที่สูงชัน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่เกิดจากรถที่วิ่งสวนทางกัน ทางอุทยานฯ จึงกำหนดเวลา ขึ้น - ลงแบบเส้นทางเดียว โดยใช้รถของทางอุทยานฯ มี 3 รอบต่อวัน ได้แก่

เวลาขึ้น	05:00 – 08:00 น.	เวลาลง	09:00 – 10:00 น.
	11:00 – 12:00 น.		13:00 – 14:00 น.
	15:00 – 16:00 น.		17:00 – 18:00 น.

ภาพที่ 4.3
แผนที่เส้นทางของพื้นที่ศึกษา

ภาพที่ 4.4
สภาพเส้นทาง ในการเข้าสู่เขตบริการนักท่องเที่ยว

ปัจจัยเรื่องการเข้าถึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของอุทยานฯ สภาพเส้นทางนี้มีความสามารถในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ให้เข้าไปในเขตรธรรมชาติมากเกินไป แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกสบาย และความมั่นใจเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย

สภาพเส้นทางจากถนนสายหลักเข้าสู่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติถือว่ามีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้จากพาหนะทุกประเภท แต่เมื่อลึกลงไปการเข้าถึงจะมีความลำบากในการเข้าถึงมากขึ้น ด้วยสภาพพื้นที่ที่เป็นป่าเขา ข้ามลำธาร และเส้นทางที่แคบลง ทำให้ต้องใช้พาหนะขับเคลื่อนสี่ล้อในการเข้าพื้นที่สภาพดังกล่าว รวมทั้งการกำหนดเวลาขึ้น – ลง ของเขตบริการในป่าลึกเช่นเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง เป็นการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวในการเข้าพื้นที่ รวมทั้งควบคุมผลกระทบที่เกิดต่อสิ่งแวดล้อมได้วิธีหนึ่ง แต่สภาพเส้นทางบางส่วนที่สูงชัน หรืออันตราย ทางอุทยานฯ ยังไม่มีมาตรการใด ๆ ทางกายภาพในการป้องกัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้

4.1.2 การวางผัง

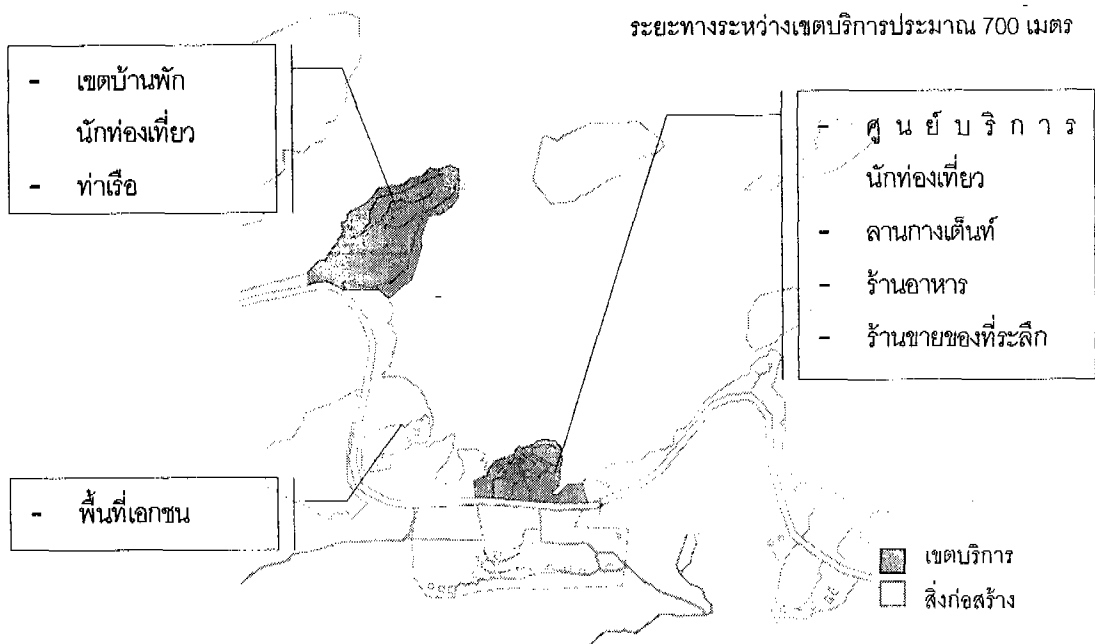
จากการสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานฯ พบว่า การวางผังบริเวณเขตบริการแต่เดิมนั้น กระทำโดยเจ้าพนักงานป่าไม้ในพื้นที่ สิ่งปลูกสร้างไม่ได้ถูกออกแบบจากนักออกแบบ เป็นสิ่งปลูกสร้างกันเองตามสภาพเทคโนโลยีท้องถิ่น เมื่อมีการจัดทำแผนแม่บท นักออกแบบจึงได้เข้ามามีส่วนในการวางผัง แต่ต้องอ้างอิงจากสภาพสิ่งก่อสร้างเดิม

เมื่อวิเคราะห์ผังบริเวณจากข้อมูลทุติยภูมิ และการสำรวจภาคสนามได้รูปแบบว่า ในบริเวณเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติปัจจุบันถูกแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบ้านพักนักท่องเที่ยวพื้นที่ 7,985.81 ตารางเมตร ส่วนศูนย์บริการนักท่องเที่ยว รวมทั้งลานกางเต็นท์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ พื้นที่ 3,490.18 ตารางเมตร (ดังรูปภาพที่ 4.5) ปัจจุบันที่พักสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 100 คน ระยะห่างระหว่าง 2 ส่วนประมาณ 700 เมตร โดยมีพื้นที่เอกชนกั้นกลาง ปัจจุบันมีโครงการมีการพัฒนาพื้นที่เป็นบ้านพักในเรือ สระว่ายน้ำ และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพิ่มเติมที่เกาะกลาง เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกด้วย ปัญหาที่พบคือ ที่พักถูกสร้างอย่างกระจัดกระจาย อยู่ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางต่าง ๆ ประมาณ 700 เมตร เนื่องจากมีพื้นที่เอกชนกั้นกลาง เชื่อมต่อกันโดยถนนซึ่งไม่มีทางคนเดิน ทำให้เกิดความลำบากแก่นักท่องเที่ยวในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางต่าง ๆ ทางสัญจรภายในเขตที่พักค่อนข้างวกวน เนื่องจากเป็นการสร้าง

เส้นทางอิงสภาพพื้นที่ ซึ่งเป็นไหล่เขา เพื่อเชื่อมบ้านพักที่อยู่กระจายไปตามพื้นที่ และมีป้อมยามประจำที่ทางเข้าเขตที่พักเพียงจุดเดียว (ดังภาพที่ 4.6)

ภาพที่ 4.5

แสดงเขตบริการนักท่องเที่ยวของเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

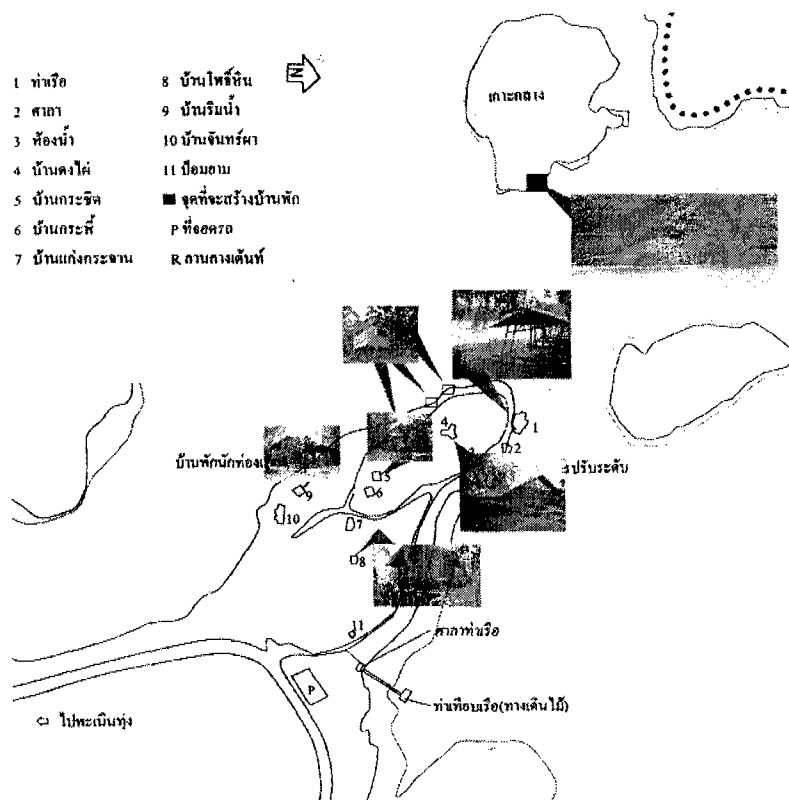

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545. (บางส่วนดัดแปลงโดยผู้วิจัย)

เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ถูกแบ่งพื้นที่ส่วนบริการนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 ส่วน เช่นเดียวกัน โดยมีระยะห่างกันประมาณ 230 เมตร ขนาดพื้นที่ 15,951.44 ตารางเมตร มีเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติอยู่ระหว่าง 2 เขต คือ เขตลานกางเต็นท์ และพื้นที่บริการ 10,261.69 ตารางเมตร และส่วนค่ายพักเยาวชน 5,681.94 ตารางเมตร เนื่องจากสภาพพื้นที่ของเขตบริการตั้งอยู่ในเขตป่า นอกจากลำห้วยธรรมชาติ และเนินเขา แล้วไม่มีขอบเขตของเขตบริการที่ชัดเจน อีกทั้งในบริเวณลานกางเต็นท์ นอกจากบริเวณห้องน้ำแล้ว ไม่มีไฟฟ้าแสงสว่างที่อื่น ทำให้ในช่วงที่นักท่องเที่ยวบางหรือบริเวณค่ายเยาวชนที่นักเรียนมาออกค่ายเป็นครั้งคราว สัตว์ป่าจำพวกช้างจะเข้ามาหากินในพื้นที่ (ดังภาพที่ 4.7)

ภาพที่ 4.6

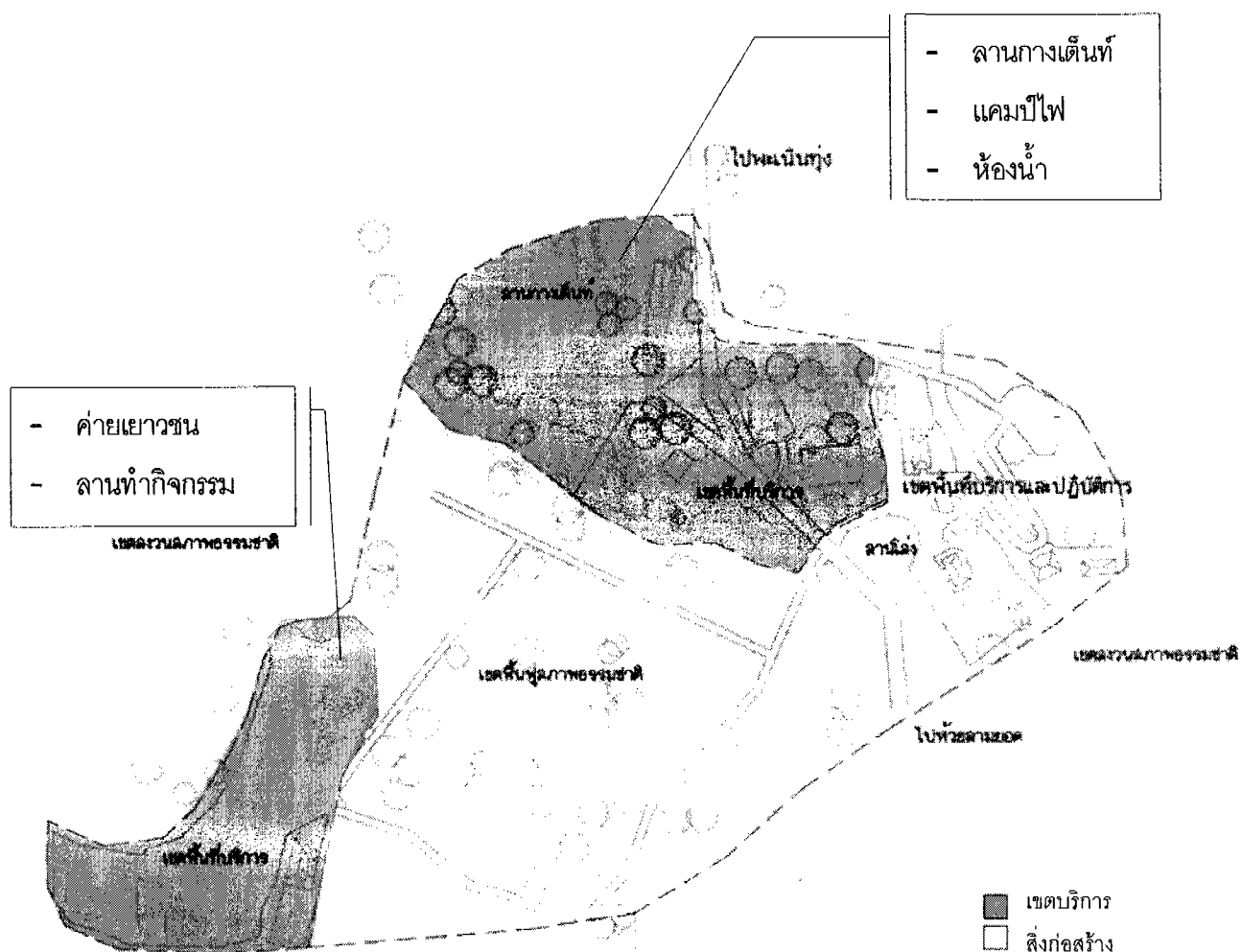
เขตบ้านพักนักท่องเที่ยวเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545. (บางส่วนดัดแปลงโดยผู้วิจัย)

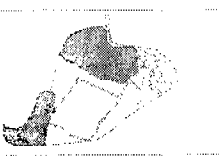
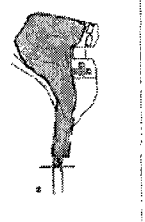
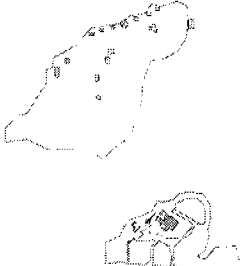
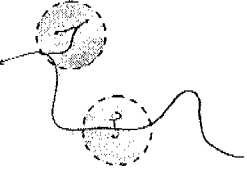
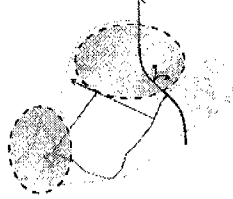
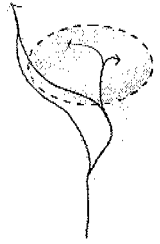
เขตบริการเขาพะเนินทุ่งมีพื้นที่ 666.97 ตารางเมตร ขนาดเล็กที่สุดของเขตบริการที่ศึกษา และมีสิ่งปลูกสร้างน้อยที่สุด เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นป่าเหมือนกัน จึงประสบปัญหาด้ายคลึงกับเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง มีจุดเด่นที่เป็นจุดชมทะเลหมอกของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ทำให้ช่วงที่สามารถชมทะเลหมอกได้ มีนักท่องเที่ยวทั้งจากเขตบริการอื่น ๆ และจากนอกพื้นที่เข้ามาชมเป็นจำนวนมาก ทำให้มีปัญหในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับ เนื่องจากทางอุทยานแห่งชาติได้จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่สามารถพักแรมได้ในพื้นที่เพียง 200 คนเท่านั้น ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลาง เช่น ห้องสุขา ห้องอาบน้ำ เป็นต้น ไม่เพียงพอกับความต้องการ (ดังภาพที่ 4.8)

ภาพที่ 4.7
เขตบริการนักท่องเที่ยวของเขตบริการบ้านกว้างแคมป์

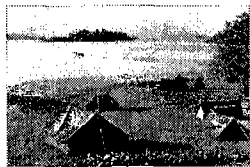

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545. (บางส่วนดัดแปลงโดยผู้วิจัย)

ตารางที่ 4.1
เปรียบเทียบลักษณะการวางผังของเขตบริการ

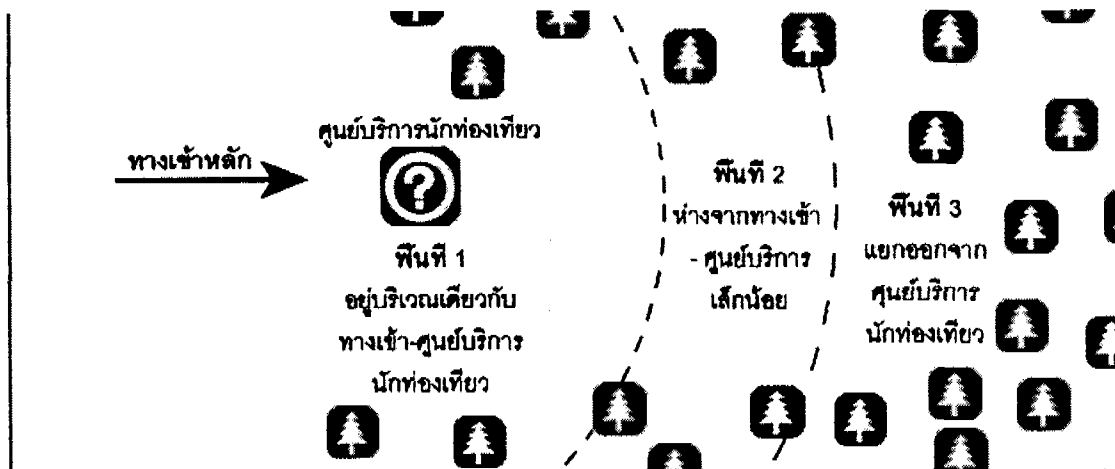
การวางผัง	ที่ทำการอุทยาน แห่งชาติ แก่งกระจาน	แหล่งท่องเที่ยว บ้านกร่างแคมป์	เขาพะเนินทุ่ง
1. พื้นที่	แบ่งเป็น 2 จุด 	แบ่งเป็น 2 จุด 	เป็นจุดเดียว
2. ขนาด	11,475.98 ตารางเมตร	15,951.44 ตารางเมตร	666.97 ตารางเมตร
3. สิ่งปลูกสร้าง			
4. ทางสัญจร			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

การวางแผน	ที่ทำการอุทยาน แห่งชาติ แก่งกระจาน	แหล่งท่องเที่ยว บ้านกร่างแคมป์	เขาพะเนินทุ่ง
5. รูปแบบที่พัก	มีทั้งบ้านพักและลาน กางเต็นท์ให้บริการ 	มีที่พักค่ายเยาวชนและ ลานกางเต็นท์ 	มีลานกางเต็นท์
6. ระยะห่างของ ที่พัก-เขตบริการ	ประมาณ 700 เมตร	ประมาณ 250 เมตร	-
7. ที่พักที่สามารถ รองรับจำนวน นักท่องเที่ยว	ประมาณ 300 คน	ประมาณ 500 คน	200 คน
8. ปัญหาที่พบ	- ที่พักสร้างอย่างกระจัดกระจาย - ทางสัญจรวกวน - มีพื้นที่เอกชนกั้นกลาง - ระยะทางระหว่างที่พัก-ร้านอาหาร - บริเวณที่พักขาดเจ้าหน้าที่ดูแล	- สภาพเส้นทางระหว่าง 2 เขตในตอนกลางคืนไม่ปลอดภัย - ไม่มีขอบเขตป้องกันสัตว์ป่าเข้ามาในพื้นที่อย่างชัดเจน	- บ้านพักเจ้าหน้าที่ในเขตบริการกระจัดกระจาย

ภาพที่ 4.9

การทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อ
การจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่

ตารางที่ 4.2

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เขตบริการที่ทำกร อุทยานแห่งชาติ			เขตบริการบ้านกร่าง แคมป์			เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง		
	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่
	1	2	3	1	2	3	1	2	3
1. เขตที่พัก									
- บ้านพัก	41.20	20.60	35.10	19.00	24.10	56.00	9.30	24.30	66.40
- ลานกางเต็นท์	55.10	27.60	16.30	19.80	58.60	20.70	23.10	72.20	4.60
2. เขตบริการทั่วไป									
- ที่จอดรถ	77.30	15.50	7.20	61.20	35.30	3.40	43.00	50.50	6.50
- ห้องสุขาสาธารณะ	61.90	30.90	7.20	58.60	39.70	1.70	47.70	50.50	1.90
- ห้องอาบน้ำ	63.90	25.80	10.30	57.80	40.50	1.70	44.90	53.30	1.90
- ร้านอาหาร	63.90	30.90	5.20	62.80	34.50	2.70	66.70	32.40	0.90
- ร้านขายของที่ระลึก	77.30	19.60	3.10	64.60	32.70	2.70	71.30	27.80	0.90

ในการทำแบบสอบถามมีการวัดความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างถึงรูปแบบการจัดวางผังสิ่งอำนวยความสะดวกที่คิดว่า เป็นรูปแบบที่เหมาะสมโดยใช้ทางเข้าหลัก และศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็น 3 เขต (ดังภาพที่ 4.9 และตารางที่ 4.2) ในบริเวณเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาตินักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นให้สิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภทมีการกระจุกตัวอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันหมด สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เคยมีการสำรวจมาก่อนหน้านี้ว่า เป็นกลุ่มที่ต้องการความสะดวกสบายเป็นหลัก เขตบริการบ้านกว้างแคมป์มีความคิดเห็นให้สิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการทั่วไปอยู่ในบริเวณเดียวกับศูนย์บริการนักท่องเที่ยวส่วนลานกางเต็นท์อยู่ห่างออกไปเล็กน้อย และกรณีที่ตั้งบ้านพักให้อยู่ในพื้นที่ที่ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวมากที่สุด และเขตบริการเขาพะเนินทุ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นให้ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกอยู่ในบริเวณเดียวกับศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ลานกางเต็นท์ ที่จอดรถ ห้องอาบน้ำ และห้องสุขาสาธารณะ อยู่ห่างออกมาเล็กน้อย และให้บ้านพักอยู่ห่างออกมามากที่สุด (ดังตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3

รูปแบบการจัดวางสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่จากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

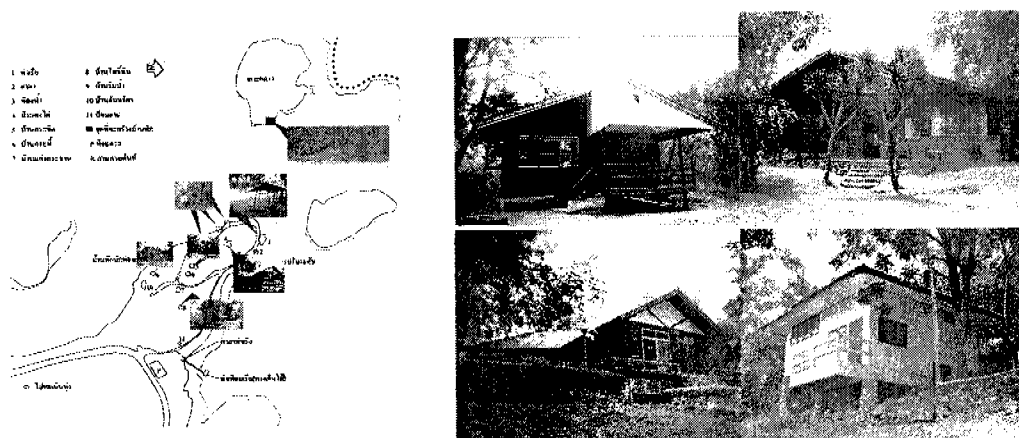
หน่วย : ร้อยละ

พื้นที่	เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ	เขตบริการบ้านกว้างแคมป์	เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง
พื้นที่ 1	- บ้านพัก - ลานกางเต็นท์ - ที่จอดรถ - ห้องสุขาสาธารณะ - ห้องอาบน้ำ - ร้านอาหาร - ร้านขายของที่ระลึก	- ที่จอดรถ - ห้องสุขาสาธารณะ - ห้องอาบน้ำ - ร้านอาหาร - ร้านขายของที่ระลึก	- ร้านอาหาร - ร้านขายของที่ระลึก
พื้นที่ 2		- ลานกางเต็นท์	- ที่จอดรถ - ห้องสุขาสาธารณะ - ห้องอาบน้ำ - ลานกางเต็นท์
พื้นที่ 3		- บ้านพัก	- บ้านพัก

รูปแบบสถาปัตยกรรมในพื้นที่ ส่วนใหญ่อาคารใช้วัสดุพวกไม้และคอนกรีตเป็นหลัก แต่ขาดการวางแผนที่ชัดเจน ทำให้รูปแบบทางสถาปัตยกรรมไม่เป็นไปในทางเดียวกันทั้งพื้นที่ที่มีความกระจัดกระจาย ทำให้ทางสัญจรเกิดความสับสนตามไปด้วย รวมทั้งการจัดภูมิทัศน์บางส่วนยังเป็นการบดบังสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และร้านอาหาร รวมทั้งขาดความต่อเนื่องในการประกอบกิจกรรม เนื่องจากบ้านพักถูกแยกออกมาจากส่วนบริการ

ภาพที่ 4.10

รูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวปัจจุบัน เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, 2545. และภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2548

ในปัจจุบัน มีบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยวให้บริการในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขตเดียว ส่วนเขตบริการอื่นมีลานกางเต็นท์ และค่ายเยาวชนให้บริการ ดังนั้น ในการทำแบบสอบถามจึงมีการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของที่พักรูปแบบที่กลุ่มตัวอย่างต้องการสนใจจะให้บริการ โดยแบ่งรูปแบบออกเป็น 4 ประเภท (ดังตารางที่ 4.4) และได้ผลของความคิดเห็น (ดังตารางที่ 4.5) คือ เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว พบว่า นักท่องเที่ยวพอใจกับรูปแบบที่พักของเขตบริการในปัจจุบัน (ร้อยละ 37.05 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) และถ้ามีโอกาสที่จะเปลี่ยนแปลง นักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับที่พักรูปแบบที่ 2 คือ ที่พักที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ประยุกต์จากรูปแบบพื้นถิ่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร (ร้อยละ 28.54 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) ส่วนการพิจารณาแยกตามเขตบริการได้ผลไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ นักท่องเที่ยวในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่งยังคงต้องการรูปแบบที่พักแบบเดิม คือ บ้านพัก และลานกางเต็นท์มากที่สุด (ร้อยละ 39.60 และ 45.00 ตามลำดับ) ส่วนเขตบริการ

บ้านกว้างแคบปี กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจกับที่พักรูปแบบที่ 2 มากที่สุด (ร้อยละ 31.70) และรองลงมาคือ แบบที่ 3 (ร้อยละ 30.80)

ตารางที่ 4.4

รูปแบบที่พักที่ใช้ในการทำแบบสอบถาม

รูปแบบ	รายละเอียด
	รูปแบบสมัยนิยมมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม
	กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ประยุกต์จากรูปแบบพื้นถิ่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร
	เพิ่มเติมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร แต่ไม่ควรสร้างที่พักถาวรเพิ่ม
	รูปแบบคงเดิม ไม่ต้องเปลี่ยนแปลง

ที่มา: บริษัท ไทยคูน-แบรนดเจ โฮลดิ้ง จำกัด, 2548. และภาพถ่ายโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2548

ตารางที่ 4.5

รูปแบบของที่พักที่กลุ่มตัวอย่างต้องการสนใจจะใช้บริการ

หน่วย : คน (ร้อยละ)

รูปแบบ บ้านพัก	เขตบริการที่ทำการอุทยาน แห่งชาติ		เขตบริการ บ้านกว้างแคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง		รวมทุกเขตบริการ	
	คน	(ร้อยละ)	คน	(ร้อยละ)	คน	(ร้อยละ)	คน	(ร้อยละ)
แบบที่ 1	21	(16.20)	20	(16.70)	18	(16.20)	59	(17.31)
แบบที่ 2	37	(27.90)	38	(31.70)	23	(20.80)	98	(28.54)
แบบที่ 3	2	(1.20)	37	(30.80)	20	(18.00)	59	(17.10)
แบบที่ 4	52	(39.60)	25	(20.80)	50	(45.00)	127	(37.05)
รวม	111	(84.90)	120	(100.00)	111	(100.00)	342	(100.00)

4.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวก

จากการสำรวจและข้อมูลทางสถิติ พบว่า เขตบริการนักท่องเที่ยวในที่ทำกาอุทยานแห่งชาติ มีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างครบตามแบบสำรวจที่ทำไว้ และลดหลั่นกันไปตามความห่างไกลของเขตบริการ (ดังตารางที่ 4.6)

ส่วนแนวทางการปรับปรุงเบื้องต้นที่ได้ทำแบบสอบถามกับนักท่องเที่ยวได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ลักษณะโดยรวม และรายละเอียดที่ควรปรับปรุงในแต่ละสิ่งอำนวยความสะดวก (ดังตารางที่ 4.7 และ 4.8)

จากแบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า ความพึงพอใจในปริมาณสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยว และความพึงพอใจต่อสภาพโดยรวมของสิ่งอำนวยความสะดวกของทั้งสามเขตบริการนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ายังไม่เพียงพอกับความต้องการ 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสุขา ลานจอดรถ และห้องอาบน้ำ ซึ่งเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยวทั้งที่มาระยะสั้นและค้างคืน อีกทั้งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในส่วนของสิ่งก่อสร้างยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างในอุทยานฯ ซึ่งส่วนของที่พักได้มีการของบประมาณในแต่ละปี เพื่อปรับปรุงตามสภาพจริง

ตารางที่ 4.6
จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

สิ่งอำนวยความสะดวก	เขตบริการ ที่ทำการอุทยาน แห่งชาติ	เขตบริการ บ้านกร่างแคมป์	เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง
1. บ้านพักรับรอง	15	-	-
2. ค่ายพักแรม	-	1	0
3. สถานที่กางเต็นท์	2	1	1
4. เต็นท์ให้เช่า	มี	มี	มี
5. ร้านอาหาร	1	-	-
6. ร้านขายของที่ระลึก	1	-	-
7. ท่าเทียบเรือ	1	-	-
8. หน่วยรักษาความปลอดภัย	2	1	1
9. ห้องอาบน้ำ	5	5	5
10. ห้องสุขา	5	5	5
11. ลานจอดรถ	3	1	1
12. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	1	1	1
13. สถานที่ชมทิวทัศน์	5	-	3
14. ทางเดินศึกษาธรรมชาติ	2	2	-
15. ทางเดินป่า	-	-	1
16. สถานที่เล่นนันทนาการรอบกองไฟ	1	1	-
17. โทรศัพท์	3	2	-
18. ห้องประชุม	1	2	-

ตารางที่ 4.7
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการ

สิ่งอำนวยความสะดวก	ความคิดเห็นนักท่องเที่ยว		ค่าเฉลี่ย ระดับความ พึงพอใจ	ค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
	เพียงพอ (%)	ไม่เพียงพอ (%)		
1. บ้านพักรับรอง	65.2	13.0	2.95	1.76
2. ค่ายพักแรม	60.9	17.4	2.91	1.74
3. สถานที่กางเต็นท์	73.9	4.3	3.23	1.69
4. เต็นท์ให้เช่า	63.6	13.6	2.73	1.70
5. ร้านอาหาร	77.3	22.7	3.45	0.74
6. ร้านขายของที่ระลึก	86.4	4.5	3.55	1.37
7. ท่าเทียบเรือ	50.0	13.6	2.09	1.82
8. หน่วยรักษาความปลอดภัย	68.2	22.7	3.14	1.49
9. ห้องอาบน้ำ	50.0	36.4	2.55	1.50
10. ห้องสุขา	50.0	45.5	2.82	1.14
11. ลานจอดรถ	40.9	40.9	2.55	1.37
12. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	72.7	13.6	3.18	1.40
13. สถานที่ชมทิวทัศน์	90.9	0	3.77	1.38
14. ทางเดินป่า	77.3	13.6	3.55	1.37
15. สถานที่เล่นนากการรอบกองไฟ	52.5	0	2.09	2.00
16. โทรศัพท์	31.8	31.8	1.86	1.55
รวม	ค่าเฉลี่ย = 2.90			

ความคิดเห็นต่อสภาพโดยรวมของสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อแยกเขตบริการ (ดังตารางที่ 4.8) พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการทุกประเภทอยู่แล้ว จึงควรเน้นในเรื่องการปรับปรุงสภาพทางกายภาพ เช่น ที่จอดรถ ห้องอาบน้ำ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก เป็นต้น ส่วนเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง นอกจากความต้องการในการปรับปรุงห้องสุขา ลานจอดรถ และห้องอาบน้ำ (ดังตารางที่ 4.6) แล้ว ยังมีความคิดเห็นให้เพิ่มเติมศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกในเขตบริการอีกด้วย

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก (ดังตารางที่ 4.9) ได้ผลว่า สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ในเขตบริการทั้ง 3 เขต มีการเข้าถึงที่สะดวกสบายอยู่แล้ว ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เกินร้อยละ 50 ทั้งสิ้น และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละเขตบริการ พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงลำบากในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ได้แก่ บริเวณทางเดินที่ (ร้อยละ 19.20) รองลงมาเป็นร้านอาหาร และที่จอดรถ ตามลำดับ (ร้อยละ 14.70 และ 12.30) เขตบริการบ้านกว้างแคมป์ ส่วนที่เข้าถึงลำบาก ได้แก่ บริเวณค่ายเยาวชน (ร้อยละ 27.00) เนื่องจากรูปแบบการวางผังถูกแยกออกไปอีกบริเวณ และสภาพเส้นทางไม่สามารถนำรถขนาดใหญ่เข้าไปได้ ส่วนเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง ส่วนที่เข้าถึงลำบาก ได้แก่ บริเวณที่จอดรถ (ร้อยละ 42.30) เนื่องจากการจัดการสัญจรเป็นเดินรถทางเดียว พื้นที่มีขนาดเล็ก และสภาพเส้นทางที่ไม่ปลอดภัยนัก ในขณะที่เป็นเขตบริการที่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด คือ ทะเลหมอก ซึ่งนักท่องเที่ยวจากทุกเขตบริการ รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากภายนอกจะเดินทางเข้าไปในพื้นที่ตั้งแต่เช้ามืด เป็นจำนวนมาก

แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เขตบริการทำการอุทยานแห่งชาติ				เขตบริการบ้านกร่างแคมป์				เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง			
	ได้อยู่แล้ว	ควรปรับปรุง	สร้างเพิ่ม	ไม่ควรสร้าง	ได้อยู่แล้ว	ควรปรับปรุง	สร้างเพิ่ม	ไม่ควรสร้าง	ได้อยู่แล้ว	ควรปรับปรุง	สร้างเพิ่ม	ไม่ควรสร้าง
ด้านกายภาพ												
1. บ้านพัก	81.50	6.90	9.20	2.30	60.80	11.70	15.00	12.50	-	5.40	8.10	50.50
2. สถานที่กางเต็นท์	80.00	10.00	10.00	0.00	60.50	16.80	21.80	0.80	33.30	9.90	52.30	4.50
3. ที่จอดรถ	70.50	17.80	11.60	0.00	40.80	35.80	23.30	0.00	14.40	28.80	47.70	9.00
4. ห้องสุขาสาธารณะ	74.40	13.20	12.40	0.00	26.70	35.00	38.30	0.00	13.50	30.60	52.30	3.60
5. ห้องอาบน้ำ	67.40	16.30	16.30	0.00	26.70	35.80	37.50	0.00	13.50	30.60	53.20	2.70
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	85.30	7.00	6.20	1.60	23.30	5.20	67.20	4.30	-	0.90	98.20	0.90
7. ร้านอาหาร	61.40	17.10	14.00	1.60	20.00	7.50	66.70	5.80	-	0.90	98.20	0.90
8. ร้านขายของที่ระลึก	74.40	16.30	6.20	3.10	21.40	6.80	67.50	4.30	-	0.90	98.20	0.90

ตารางที่ 4.9

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาจำนวนรองรับ

หน่วย : ร้อยละ

การเข้าถึง	เขตบริการที่ทำ การอุทยาน แห่งชาติ		เขตบริการบ้าน กร่างแคมป์		เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง	
	สะดวก	ไม่สะดวก	สะดวก	ไม่สะดวก	สะดวก	ไม่สะดวก
เขตที่พัก						
- บ้านพัก	93.70	6.30	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	73.00	27.00	-	-
- ลานกางเต็นท์	80.80	19.20	74.60	25.40	63.20	36.80
เขตบริการทั่วไป						
- ที่จอดรถ	87.70	12.30	81.50	18.50	54.10	42.30
- ห้องสุขาสาธารณะ	94.60	5.40	95.80	4.20	98.20	1.80
- ห้องอาบน้ำ	96.20	3.80	97.50	2.50	100.00	-
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	96.20	3.80	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	85.30	14.70	-	-	-	-
- ร้านขายของที่ระลึก	89.80	10.20	-	-	-	-

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับจำนวนรองรับของสิ่งอำนวยความสะดวก (ดังตารางที่ 4.10) ได้ผลว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติมีรูปแบบครบ และจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ส่วนในอีกสองเขตบริการ คือ เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยกว่า คือ ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึก เมื่อสอบถามความคิดเห็นจากพื้นฐานของสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีให้บริการในปัจจุบันของเขต ได้ผลว่า ที่จอดรถบริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่งมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการมากที่สุด (ร้อยละ 40.50) รองลงมา ได้แก่ ที่จอดรถบริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ (ร้อยละ 36.70) และอันดับสาม ได้แก่ ลานกางเต็นท์บริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์เช่นเดียวกัน (ร้อยละ 33.90)

ตารางที่ 4.10

แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาจำนวนรองรับ

หน่วย : ร้อยละ

จำนวนรองรับ	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้าน กร่างแคมป์		เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง	
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
เขตที่พัก						
- บ้านพัก	83.20	16.80	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	94.60	5.40	-	-
- ลานกางเต็นท์	88.50	11.50	66.10	33.90	73.50	23.50
เขตบริการทั่วไป						
- ที่จอดรถ	79.20	20.80	63.30	36.70	59.50	40.50
- ห้องสุขาสาธารณะ	80.00	20.00	83.30	16.70	99.10	0.90
- ห้องอาบน้ำ	75.40	24.60	82.40	17.60	95.20	3.60
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	94.60	5.40	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	79.10	20.90	-	-	-	-
- ร้านขายของที่ระลึก	89.10	10.90	-	-	-	-

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับขนาดพื้นที่ (ดังตารางที่ 4.11) ได้ผลไปในทิศทางเดียวกับประเด็นจำนวนรองรับ คือ ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับที่เกินร้อยละ 50 ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถ บริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่งมี และที่จอดรถบริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์มีขนาดเล็กเกินไป (ร้อยละ 45.40 และ 44.50 ตามลำดับ) และอันดับสาม ได้แก่ ห้องสุขาสาธารณะบริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ (ร้อยละ 21.20)

ตารางที่ 4.11

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาขนาดพื้นที่

หน่วย : ไร่/ละ

ขนาดพื้นที่	เขตบริการที่ทำกร อุทยานแห่งชาติ			เขตบริการบ้าน กว้างแคมป์			เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง		
	เหมาะสม	เล็กเกินไป	ใหญ่เกินไป	เหมาะสม	เล็กเกินไป	ใหญ่เกินไป	เหมาะสม	เล็กเกินไป	ใหญ่เกินไป
เขตที่พัก									
- บ้านพัก	84.20	15.80	0.00	-	-	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	-	94.60	5.40	0.00	-	-	-
- ลานกางเต็นท์	92.30	7.70	0.00	64.40	5.10	0.00	47.70	41.80	10.50
เขตบริการทั่วไป									
- ที่จอดรถ	83.10	16.90	0.00	54.60	45.40	0.00	45.50	44.50	10.00
- ห้องสุขาสาธารณะ	86.90	13.10	0.00	78.80	21.20	0.00	71.20	6.30	22.50
- ห้องอาบน้ำ	86.90	13.10	0.00	79.00	21.00	0.00	79.80	8.30	11.90
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	93.10	6.20	0.00	-	-	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	81.40	18.60	0.00	-	-	-	-	-	-

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความสะอาด (ดังตารางที่ 4.12) ได้ผลว่า ห้องสุขาสาธารณะ และห้องอาบน้ำบริเวณเขตบริการบ้านกว้างแคมป์มีปัญหาด้านความสะอาดมากที่สุด (ร้อยละ 29.90 และ 25.00 ตามลำดับ) เนื่องจากเป็นเขตบริการที่มีการรองรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดในเขตบริการที่ศึกษาทั้งสามเขต และอันดับสาม ได้แก่ ลานกางเต็นท์บริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 23.40)

ตารางที่ 4.12

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาความสะอาด

หน่วย : ร้อยละ

ความสะอาด	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการ บ้านกร่างแคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง	
	สะอาด	สกปรก	สะอาด	สกปรก	สะอาด	สกปรก
เขตที่พัก						
- บ้านพัก	91.60	8.40	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	86.50	13.50	-	-
- ลานกางเต็นท์	96.20	3.80	100.00	0.00	76.60	23.40
เขตบริการทั่วไป						
- ที่จอดรถ	92.30	7.70	98.30	1.70	95.50	3.60
- ห้องสุขาสาธารณะ	92.30	7.70	70.10	29.90	99.10	0.90
- ห้องอาบน้ำ	95.40	4.60	75.00	25.00	100.00	0.00
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	93.80	6.20	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	92.20	7.80	-	-	-	-

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแสงสว่าง (ดังตารางที่ 4.13) ได้ผลว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่างมีแสงสว่างบริการเพียงพอ ส่วนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ปลอดภัยที่สุดจากการทำแบบสอบถาม พบว่า เป็นส่วนของที่จอดรถ โดยที่จอดรถบริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีจำนวนร้อยละของความเห็นสูงที่สุด (ร้อยละ 53.80) รองลงมา คือ ที่เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 53.10) ส่วนลานกางเต็นท์บริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 48.20) และเมื่อแยกเขตบริการพิจารณา พบว่า เขตบริการเขาพะเนินทุ่งเป็นเขตที่นักท่องเที่ยวเห็นว่า ยังมีแสงสว่างไม่เพียงพอมากกว่าเขตบริการอื่น ๆ ได้แก่ ที่จอดรถ และบริเวณลานกางเต็นท์ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ตารางที่ 4.13

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาแสงสว่าง

หน่วย : ร้อยละ

แสงสว่าง	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการ บ้านกร่างแคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง	
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
เขตที่พัก						
- บ้านพัก	73.70	26.30	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	59.50	40.50	-	-
- ลานกางเต็นท์	76.90	23.10	57.60	42.40	51.80	48.20
เขตบริการทั่วไป						
- ที่จอดรถ	85.40	14.60	46.20	53.80	46.90	53.10
- ห้องสุขาสาธารณะ	81.50	18.50	86.30	13.70	70.50	29.50
- ห้องอาบน้ำ	86.90	13.10	84.90	15.10	75.00	25.00
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	90.80	9.20	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	83.70	16.30	-	-	-	-

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับอุปกรณ์อำนวยความสะดวก (ดังตารางที่ 4.14) ได้ผลว่า ปัญหาที่พบยังคงเป็นเรื่องน้ำใช้ในพื้นที่และสุขภัณฑ์ โดยนักท่องเที่ยวร้อยละ 90 เห็นว่า ห้องสุขาสาธารณะบริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง มีความไม่พร้อมในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากมีการสำรองน้ำโดยสูบจากแหล่งน้ำธรรมชาติขึ้นมาเก็บในถังค้้น้ำขนาด 4,000 ลิตร จำนวน 5 ถัง ซึ่งปริมาณดังกล่าวเมื่อเทียบกับความต้องการน้ำใช้ของนักท่องเที่ยวที่พักแรมต่อคนต่อวันที่ 80 ลิตร เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการและน้ำ เพื่อใช้ในสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อีกประมาณร้อยละ 15 ของปริมาณน้ำสำรอง รวมแล้วเป็นปริมาณ 19,800 ลิตร ที่เหลืออีกเพียง 200 ลิตร สามารถรองรับนักท่องเที่ยวแบบไป – กลับ (10 ลิตร/คนวัน) ได้อีกเพียง 20 คนเท่านั้น ในขณะที่จำนวนนักท่องเที่ยวแบบไป – กลับที่เข้าไปในพื้นที่มีจำนวนมากกว่านั้นมาก รองลงมาได้แก่ ห้องสุขาสาธารณะและห้องอาบน้ำบริเวณเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ (ร้อยละ 71.40 และ 64.70 ตามลำดับ) ปัจจุบันไม่มีการสำรองน้ำ แต่ใช้ระบบประปาภูเขา มีปั้มน้ำคอยสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งมีปริมาณ

มาก – น้อยต่างกันตามฤดูกาล จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ พบว่า ในช่วงฤดูร้อนที่น้ำน้อย เป็นปัญหากับการดำเนินงานจนต้องปิดเขตบริการก็มี

ตารางที่ 4.14

แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก

หน่วย : ร้อยละ

อุปกรณ์	เขตบริการ ที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการ บ้านกร่าง แคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง	
	พร้อม	ไม่พร้อม	พร้อม	ไม่พร้อม	พร้อม	ไม่พร้อม
เขตที่พัก						
- บ้านพัก (เฟอว์นเจอร์)	88.40	11.60	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน(เฟอว์นเจอร์)	-	-	40.50	59.50	-	-
- ลานกางเต็นท์ (ความพร้อมของเต็นท์ให้เช่า)	84.60	15.40	98.30	1.70	86.90	13.10
เขตบริการทั่วไป						
- ห้องสุขาสาธารณะ (สุขภัณฑ์, น้ำใช้)	76.20	23.80	28.60	71.40	10.00	90.00
- ห้องอาบน้ำ (สุขภัณฑ์, น้ำใช้)	83.80	16.20	35.30	64.70	36.90	63.10
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว (นิทรรศการ, สื่อ)	93.10	6.90	-	-	-	-

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความสวยงาม รวมถึงรูปแบบที่มีความกลมกลืนต่อสภาพแวดล้อม (ดังตารางที่ 4.15) ได้ผลว่า สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ใช้วัสดุ ไม้และปูน ในการสร้างในพื้นที่เดิม มีความสวยงาม และกลมกลืนต่อสภาพแวดล้อมดีมาก โดยไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดที่ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นว่า สวยงามดีต่ำกว่าร้อยละ 80 เลย ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีการปรับปรุงด้านความสวยงามมากที่สุด คือ บริเวณเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ โดยร้านอาหารควรมีการปรับปรุงมากที่สุด (ร้อยละ 14.80) รองลงมา คือ ร้านขายของที่ระลึก (ร้อยละ 12.50) และห้องอาบน้ำ (ร้อยละ 12.30)

ตารางที่ 4.15

แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาความสวยงาม รวมทั้งความกลมกลืนต่อสภาพแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

ความสวยงาม รวมทั้งความ กลมกลืนต่อสภาพแวดล้อม	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้านกร่าง แคมป์		เขตบริการเขาพะเนิน ทุ่ง	
	สวยงาม	ควรปรับปรุง	สวยงาม	ควรปรับปรุง	สวยงาม	ควรปรับปรุง
เขตที่พัก						
- บ้านพัก	94.70	5.30	-	-	-	-
- ค่ายเยาวชน	-	-	91.90	8.10	94.20	5.80
- ลานกางเต็นท์	92.30	7.70	100.00	0.00	100.00	0.00
เขตบริการทั่วไป						
- ห้องสุขาสาธารณะ	89.20	10.80	89.90	10.10	95.50	4.50
- ห้องอาบน้ำ	87.70	12.30	90.00	10.00	96.40	3.60
- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	95.40	4.60	-	-	-	-
- ร้านอาหาร	85.20	14.80	-	-	-	-
- ร้านขายของที่ระลึก	87.50	12.50	-	-	-	-

นอกจากนี้ มีประเด็นย่อยเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ความสะดวกในการจอดรถ (ดังในตารางที่ 4.16) และความหลากหลายของสินค้า (ดังตารางที่ 4.17) ได้ผลว่าความสะดวกของที่จอดรถทั้งสามเขตอยู่ในระดับที่นักท่องเที่ยวค่อนข้างพอใจ เขตบริการที่นักท่องเที่ยวเห็นว่ามีความไม่สะดวกในการจอดรถมากที่สุด ได้แก่ เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 36.00) และ นักท่องเที่ยวที่มีความเห็นว่า สินค้าของที่ระลึกมีความหลากหลายดีแล้ว (ร้อยละ 82.80)

ตารางที่ 4.16
แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก แยกเขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาความสะดวกในการจอดรถ

หน่วย : ร้อยละ

ความสะดวกในการจอดรถ	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้าน กว้างแคมป์		เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง	
	สะดวก	ไม่สะดวก	สะดวก	ไม่สะดวก	สะดวก	ไม่สะดวก
เขตบริการทั่วไป - ที่จอดรถ	86.20	13.80	65.50	34.50	64.00	36.00

ตารางที่ 4.17
แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกแยก เขตบริการ
และประเด็นการพิจารณาความหลากหลายของสินค้าของที่ระลึก

หน่วย : ร้อยละ

ความหลากหลาย ของสินค้า	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้านกว้าง แคมป์		เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง	
	หลากหลาย	ไม่หลากหลาย	หลากหลาย	ไม่หลากหลาย	หลากหลาย	ไม่หลากหลาย
เขตบริการทั่วไป - ร้านขายของที่ระลึก	82.80	17.20	-	-	-	-

1. ระบบสาธารณูปโภค ระบบสาธารณูปโภคของเขตบริการในอุทยานแห่งชาติ
แก่งกระจานในปัจจุบัน (ดังตารางที่ 4.18)

เมื่อมีการสำรวจความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ (ดังตารางที่ 4.19) และความคิดเห็น
จากนักท่องเที่ยว (ดังตารางที่ 4.20) เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจกับระบบไฟฟ้าน้อยที่สุด อยู่ในระดับ
ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย= 2.75 และ SD 1.251) ส่วนนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ระบบสื่อสารยังไม่
เพียงพอในทั้งสามเขตบริการ (ร้อยละ 20.30 81.50 และ 92.70 ตามลำดับ) โดยมีสาเหตุดังนี้

ตาราง 4.18

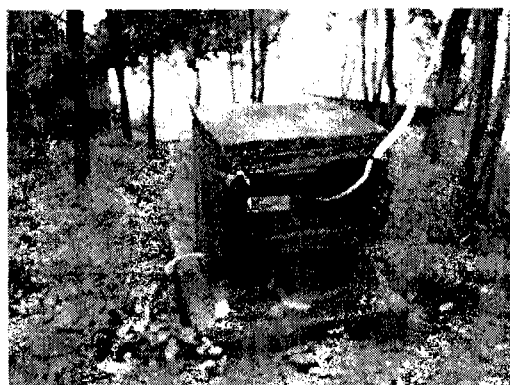
ระบบสาธารณูปโภคของเขตบริการ

ระบบสาธารณูปโภค	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ	เขตบริการบ้าน กว้างแคมป์	เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง
ระบบไฟฟ้า	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ระบบไฟฟ้า 1 เฟส	เครื่องปั่นไฟ เซลล์แสงอาทิตย์	เครื่องปั่นไฟ
ระบบประปา	สูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ไปกักเก็บในแทงค์ แล้วจ่ายไปตามจุด ต่างๆ	ระบบประปาชั่วคราว	ระบบประปาชั่วคราว
ระบบสื่อสาร	โทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ วิทยุ	วิทยุ	วิทยุ

เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อระบบไฟฟ้าของเขตบริการในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.75 และ SD = 1.251) ส่วนนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ระบบไฟฟ้าแสงสว่างบริเวณถนนและทางเดินของเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ (ร้อยละ 45.40 และ 44.50 ตามลำดับ) และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 71.20 และ 62.50 ตามลำดับ) ยังไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ระบบไฟฟ้าสำหรับเขตที่ทำการอุทยานฯ ปัจจุบันเริ่มไม่เพียงพอกับความต้องการ เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังขาดการจัดการที่ดี เห็นได้จากการวางสายไฟที่ระเกะระกะตามริมทางเดินในเขตบ้านพักนักท่องเที่ยว รวมทั้งไม่มีการวางจุดจ่ายกระแสไฟฟ้าอย่างมิดชิด ทำให้เกิดอันตรายได้ ส่วนเขตบริการบ้านกว้างและพะเนินทุ่งแคมป์ต้องใช้เครื่องปั่นไฟร่วมกับเซลล์ไฟฟ้าพลังแสงอาทิตย์ เนื่องจากทางอุทยานมีข้อห้ามเรื่องการเดินสายไฟฟ้าเข้าในเขตป่าลึก

ภาพ 4.11

การจัดวางระบบไฟฟ้าในสวนบ้านพักนักท่องเที่ยวเขตบริการ
ที่ทำการอุทยานแห่งชาติซึ่งขาดการจัดการ

เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อระบบประปาของเขตบริการในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.85 และ SD = 0.933) ส่วนนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า น้ำดื่ม - น้ำใช้ในพื้นที่เขตบริการ บ้านกว้างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง ยังไม่เพียงพอสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 46.20 และ 58.30 ตามลำดับ) ระบบประปาของเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ทำการสูบน้ำ จากอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน แล้วนำมาพักเก็บก่อนแจกจ่ายโดยวิธี Gravity ส่วนเขตบริการ บ้านกว้างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่งใช้ระบบประปาภูเขาชั่วคราว คือ ใช้แหล่งน้ำบริเวณ ใกล้เคียง เพื่อใช้งานในส่วนอุปโภค ส่วนน้ำบริโภคนักท่องเที่ยวต้องนำขึ้นไปเอง

เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อระบบสื่อสารของเขตบริการในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.30 และ SD = 0.801) ส่วนนักท่องเที่ยวเห็นว่า เป็นระบบสาธารณูปโภคที่ไม่เพียงพอมากที่สุด ใน ทั้งสามเขตบริการดังที่วิเคราะห์ไปในตอนต้น (ดังตารางที่ 4.20) ระบบสื่อสารในเขตบริการที่ทำการ อุทยานมีบริการทั้งตู้โทรศัพท์สาธารณะ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถรับสัญญาณได้เกือบทุกระบบ ให้บริการ และวิทยุในการติดต่อเขตพิทักษ์อุทยานต่าง ๆ ส่วนเขตบริการในป่าสามารถใช้ได้เพียง ระบบวิทยุติดต่อเจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่สะดวกกับนักท่องเที่ยว ที่ปัจจุบันเกือบทั้งหมดมีโทรศัพท์ เคลื่อนที่

ตารางที่ 4.19

ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวต่อระบบสาธารณูปโภคของเขตบริการ

ระบบสาธารณูปโภค	ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่	
	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ระบบไฟฟ้า	2.75	1.251
ระบบประปา	2.85	0.933
ระบบสื่อสาร	3.30	0.801

ตารางที่ 4.20

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อระบบสาธารณูปโภคของเขตบริการ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ		เขตบริการที่ทำ การอุทยาน แห่งชาติ	เขตบริการบ้าน กว้างแคมป์	เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง
ไฟฟ้าแสงสว่าง				
- บ้านพัก	เพียงพอ	86.70	78.00	63.30
	ไม่เพียงพอ	13.30	22.00	36.70
- ทางเดิน	เพียงพอ	85.20	44.50	37.50
	ไม่เพียงพอ	14.80	55.50	62.50
- ถนน	เพียงพอ	85.20	45.40	28.80
	ไม่เพียงพอ	14.80	54.60	71.20
น้ำดื่ม - น้ำใช้ในพื้นที่	เพียงพอ	84.40	53.80	41.70
	ไม่เพียงพอ	15.60	46.20	58.30
โทรศัพท์สื่อสาร	เพียงพอ	79.70	18.50	7.30
	ไม่เพียงพอ	20.30	81.50	92.70

4.2 การวิเคราะห์ด้านบริการการท่องเที่ยว

4.2.1 บุคลากรส่วนบริการ

ในปัจจุบันทางอุทยานฯ ใช้คนในพื้นที่ทั้งหมดในการทำงาน ซึ่งค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ (ดังตารางที่ 4.21) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่คิดว่ามีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 68.4 ของเจ้าหน้าที่ที่เลือกตอบ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.16 และ SD = 0.501) ส่วนนักท่องเที่ยวถึงแม้จะมีความคิดเห็นว่ามีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอในการอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะในเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก แต่เจ้าหน้าที่ประจำเขตบริการในปัจจุบันมีจำนวนเพียง 8 คนเท่านั้น อีกทั้งมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีความรวดเร็วในการให้บริการมากขึ้น และ นอกจากจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอแล้วยังเกิดจากคุณภาพของเจ้าหน้าที่ที่ขาดการฝึกอบรม การบริการจึงเป็นไปอย่างไม่เต็มที่ ทำให้อุทยานฯ มีแนวคิดว่าจะจ้างบริษัทรับเหมาทำงานบริการแทนคนในพื้นที่ เนื่องจากการจ้างเจ้าหน้าที่จำนวนเพิ่มขึ้นจะเป็นภาระทางงบประมาณ

ทว่า การใช้เจ้าหน้าที่โดยคนในพื้นที่ นอกจากจะเป็นการปลูกจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมของถิ่นที่อยู่ ยังส่งผลถึงรายได้ที่จะกระจายไปในชุมชนใกล้เคียงอีกด้วย นอกจากนี้ การจ้างงานคนนอกพื้นที่เข้ามาทำอาจส่งผลกระทบต่อทั้งสภาพแวดล้อม และความสัมพันธ์กับชุมชนรอบข้างได้

ตารางที่ 4.21

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ต่อบุคลากรด้านการบริการของเขตบริการ

ความคิดเห็น	ระดับความพึงพอใจ (%)							ค่าเฉลี่ย	S.D.
	ไม่เพียงพอ (%)	เพียงพอ (%)	มากที่สุด	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
เจ้าหน้าที่									
- จำนวน	31.60	68.40	0.00	21.10	73.70	5.30	0.00	3.16	0.50
- ความพร้อมด้านบุคลากร นำเที่ยว	-	-	0.00	60.00	25.00	15.00	0.00	3.45	0.76
- มนุษยสัมพันธ์	-	-	0.00	60.00	40.00	0.00	0.00	3.60	0.50

จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม พบว่า ในทั้ง 3 เขตบริการระบบป้ายสื่อความหมาย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังขาดความชัดเจน และความกลมกลืนกับธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตบริการบ้านกร่าง และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ดังตารางที่ 4.22) ทำให้เกิดความสับสนแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ อีกทั้งควรมีการปรับปรุงส่วนของนิทรรศการในเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง และเขตบริการบ้านกร่างแคมป์ เมื่อพิจารณาจากประเด็นระบบการสื่อความหมายแล้ว เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ เป็นเขตบริการที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงมากที่สุด ทั้งเจ้าหน้าที่บริการข้อมูล ป้ายสื่อความหมาย และความต้องการมัคคุเทศน์

มัคคุเทศน์ในปัจจุบัน ทางอุทยานฯ ได้ใช้บุคคลในพื้นที่ ซึ่งเป็นญาติของเจ้าหน้าที่เข้ามาทำงานเป็นมัคคุเทศน์น้อยทั้งหมด ซึ่งกระทำในช่วงปิดภาคเรียน เป็นการปลูกจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมของถิ่นที่อยู่ และได้ประโยชน์ต่อสังคมจากรายได้ที่จะกระจายไปในชุมชนใกล้เคียง แต่ปัจจุบันทางอุทยานฯ กำลังพิจารณาบริษัทรับเหมาดูแลพื้นที่มาทำงานแทน ซึ่งทำให้คนในชุมชนตกงาน และอาจเกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวอุทยานฯ กับชุมชนได้

ตาราง 4.22

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง
ต่อระบบการสื่อความหมายของเขตบริการ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ		เขตบริการที่ ทำการ อุทยาน แห่งชาติ	เขตบริการ บ้านกร่าง แคมป์	เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง
เจ้าหน้าที่บริการข้อมูล				
- จำนวนรองรับ	เพียงพอ	91.40	50.80	65.80
	ไม่เพียงพอ	8.60	<u>49.20</u>	34.20
- มนุษย์สัมพันธ์	ดี	89.80	81.40	92.80
	ควรปรับปรุง	10.20	<u>18.60</u>	7.20

ตาราง 4.22 (ต่อ)

หน่วย : ร้อยละ

รายการ		เขตบริการที่ ทำการ อุทยาน แห่งชาติ	เขตบริการ บ้านกร่าง แคมป์	เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง
ป้ายสื่อความหมาย				
- ความชัดเจน	ชัดเจน	88.30	46.70	55.90
	ไม่ชัดเจน	11.70	<u>53.30</u>	44.10
- ความกลมกลืนกับธรรมชาติ	กลมกลืน	89.80	56.70	75.50
	ไม่กลมกลืน	10.20	<u>43.30</u>	24.50
- นิทรรศการ	น่าสนใจ	82.80	61.20	9.10
	ควรปรับปรุง	17.20	38.80	<u>90.90</u>
มัคคุเทศก์				
- จำนวนรองรับ	เพียงพอ	78.10	20.20	5.90
	ไม่เพียงพอ	21.90	79.80	<u>94.10</u>
- มนุษย์สัมพันธ์	ดี	89.80	54.70	81.30
	ควรปรับปรุง	10.20	<u>45.30</u>	18.70
- ทางเดินศึกษาธรรมชาติ	น่าสนใจ	89.30	74.60	87.60
	ควรปรับปรุง	10.70	<u>25.40</u>	12.40

4.2.2 การให้บริการที่พัก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการให้บริการที่พักของเขตบริการในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.09 และ SD = 1.797) และเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจต่อภาพรวมการให้บริการที่พักของเขตบริการในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย = 3.32 และ SD = 0.598) (ดังตารางที่ 4.23)

ปัจจุบันระบบการจองบ้านพักของอุทยานแห่งชาติใช้ระบบจองผ่านโทรศัพท์ และทางอินเทอร์เน็ตที่สำนักอุทยานแห่งชาติเหมือนกันทั่วประเทศ โดยมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบ้านพัก จำนวนห้อง ราคา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แล้วจึงส่งข้อมูลการจองไปยังอุทยานแห่งชาติ นั้น ๆ

ตาราง 4.23

ความคิดเห็นและความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยว
ต่อการให้บริการที่พักของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

	ระดับความพึงพอใจ (หน่วย: ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่	13.60	50.00	13.60	0.00	0.00	3.09	1.80
- ข้อมูลด้านที่พัก	5.00	30.00	60.00	5.00	0.00	3.35	0.67
- สภาพที่พัก	5.30	47.40	47.40	0.00	0.00	3.58	0.61
- ราคา	0.00	21.10	73.70	5.30	0.00	3.16	0.50
- วิธีการจอง	5.00	15.00	75.00	5.00	0.00	3.20	0.62
รวม						3.32	0.60

4.3 การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม

4.3.1 การใช้งาน

จากการเก็บแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวในทั้ง 3 เขตบริการ มีข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง(ดังตารางที่ 4.24) พบว่า สัดส่วนของนักท่องเที่ยวเพศชายและหญิงมีปริมาณใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่อายุอยู่ในช่วง 16 – 35 ปี รายได้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในอุทยานแห่งชาติส่วนใหญ่นิยมการเดินทางเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมาจับจองครก และมาพักผ่อนส่วนตัว จากการสัมภาษณ์ พบว่า มีการกระจุยตัวของนักท่องเที่ยว และหนาแน่นมากในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ อ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน และเขาพะเนินทุ่ง และมาในวันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาล มีแนวโน้มเกิดปัญหาความไม่เพียงพอของพื้นที่บริการ และความไม่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว (ดังตารางที่ 4.7) รวมทั้งปัญหาเรื่องมลภาวะในพื้นที่

ตารางที่ 4.24
ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	เขตบริการ ที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการ บ้านกร่างแคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
เพศ								
- ชาย	64	48.85	68	56.67	61	54.95	193	53.31
- หญิง	67	51.15	52	43.33	50	45.05	169	46.69
รวม	131	100.00	120	100.00	111	100.00	362	100.00
อายุ								
- น้อยกว่า 16 ปี	41	31.30	14	11.67	1	0.90	56	15.47
- 16 - 25 ปี	30	22.90	45	37.50	37	33.33	112	30.94
- 16 - 35 ปี	43	32.82	30	25.00	38	34.23	111	30.66
- 36 - 45 ปี	14	10.69	23	19.17	21	18.92	58	16.02
- 46 - 60 ปี	3	2.29	8	6.67	14	12.61	25	6.91
- มากกว่า 60 ปี	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	131	100.00	120	100.00	111	100.00	362	100.00
รายได้								
- ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน	51	38.93	52	43.33	34	30.63	137	37.85
- 10,001 - 20,000 บาทต่อเดือน	42	32.06	34	28.33	33	29.73	109	30.11
- 20,001 - 30,000 บาทต่อเดือน	16	12.21	30	25	27	24.32	73	20.17
- 30,001 - 40,000 บาทต่อเดือน	10	7.63	4	3.33	9	8.11	23	6.35
- 40,001 - 50,000 บาทต่อเดือน	6	4.58	0	0	7	6.31	13	3.59
- มากกว่า 50,001 บาทต่อเดือน	6	4.58	0	0	1	0.9	7	1.93
รวม	131	100	120	100	111	100	362	100
ลักษณะการเดินทาง								
- มาคนเดียว	2	1.53	4	3.33	12	10.81	18	4.97
- กลุ่มนักเรียน / นักศึกษา	51	38.93	38	31.67	9	8.11	98	27.07
- มาเป็นครอบครัว	51	38.93	57	47.5	86	77.48	194	53.59
- มากับบริษัทนำเที่ยว	4	3.05	0	0	0	0	4	1.1
- มากับกลุ่มเพื่อน	23	17.56	21	17.5	4	3.6	48	13.26
รวม	131	100	120	100	111	100	362	100
พาหนะเดินทาง								
- รถส่วนบุคคล	81	61.83	74	61.67	77	69.37	232	64.09
- รถนำเที่ยว (จ้างเหมา)	48	36.64	44	36.67	33	29.73	125	34.53
- รถประจำทาง	1	0.76	2	1.67	1	0.9	4	1.1
- มอเตอร์ไซด์	1	0.76	0	0	0	0	1	0.28
รวม	131	100	120	100	111	100	362	100

4.3.2 กิจกรรม

1. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว เมื่อค้นคว้าจากข้อมูลทุติยภูมิพบว่าในแต่ละเขตบริการสามารถสนับสนุนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ดังนี้

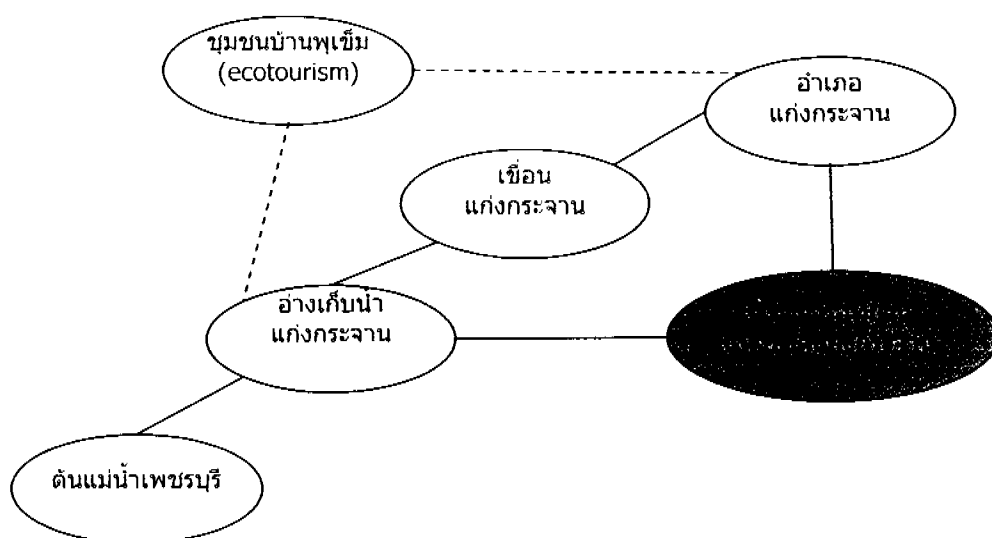
1) เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ สนับสนุนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน และต้นแม่น้ำเพชรบุรี เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก กิจกรรมที่นิยมคือ การเช่าเรือเที่ยวชมทะเลสาบ เล่นน้ำ ตกปลา ไปจนถึงล่องแก่ง มีแนวทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว (ดังภาพที่ 4.12)

2) เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ สนับสนุนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่าง และพะเนินทุ่งแคมป์ กิจกรรมเด่นในเขตบริการนี้คือ การดูนก ดูผีเสื้อ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ส่องสัตว์ตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (ดังภาพที่ 4.13)

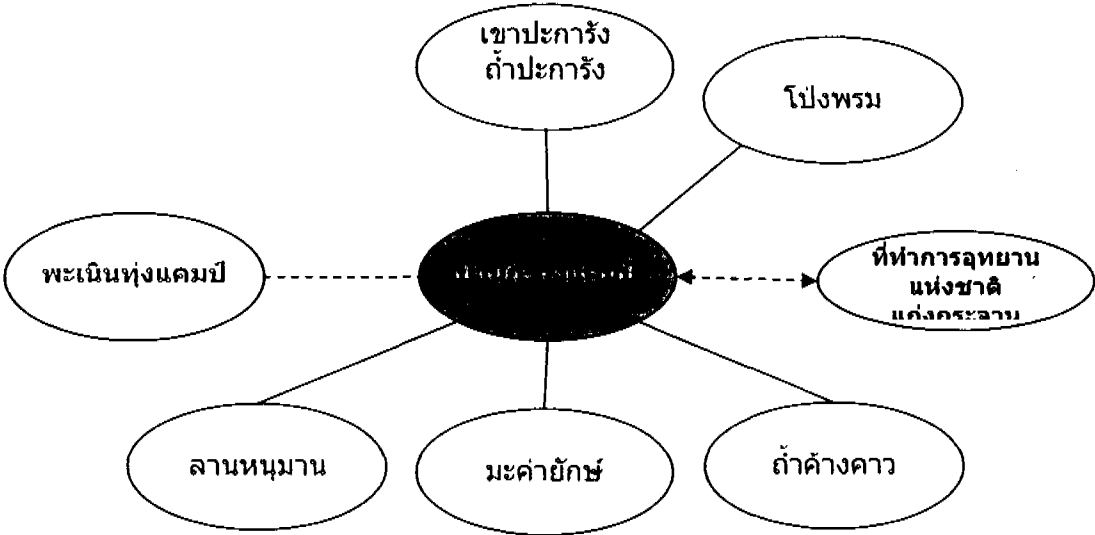
3) เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ สนับสนุนกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่าง และพะเนินทุ่งแคมป์ กิจกรรมเด่นในเขตบริการคือ การชมทะเลหมอก การล่องแพ เทียน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติตามกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว (ดังภาพที่ 4.14)

ภาพที่ 4.12

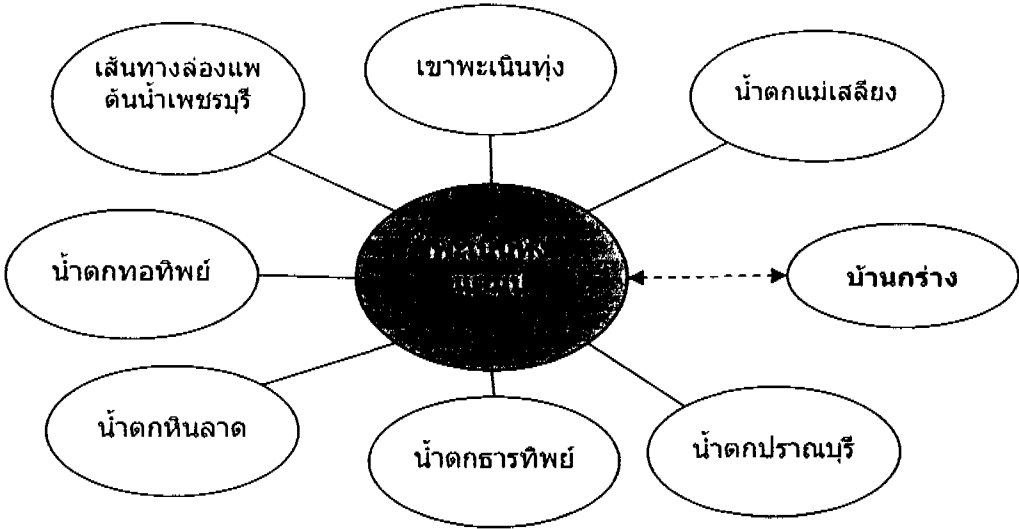
แนวทางเชื่อมโยงกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน

ภาพที่ 4.13
แนวทางเชื่อมโยงกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่างและพะเนินทุ่งแคมป์
ของเขตบริการบ้านกร่างแคมป์

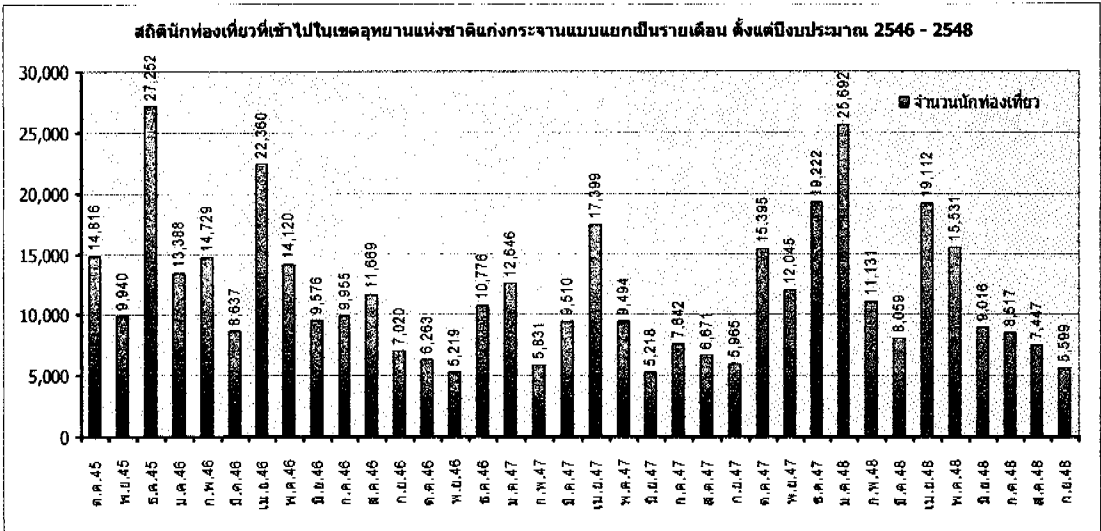
ภาพที่ 4.14
แนวทางเชื่อมโยงกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวบ้านกร่างและพะเนินทุ่งแคมป์
ของเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

2. กิจกรรม-ฤดูกาล เขตบริการทั้งสามแห่งมีการรองรับนักท่องเที่ยวตลอดปี เนื่องจากกิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี ช่วงที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ เดือนธันวาคม - มกราคม เนื่องจากเป็นช่วงต้นฤดูหนาวที่สามารถชมทะเลหมอกได้ดี และ รองลงมา คือ ช่วงเดือนเมษายน (ดังภาพที่ 4.16) ยกเว้นบางกิจกรรมที่ต้องมีการงดในช่วงฤดูฝน คือ ช่วงเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม (ดังภาพที่ 4.17) เช่น การล่องแก่ง และเดินศึกษาธรรมชาติในบางจุด เนื่องจากสภาพพื้นที่ไม่อำนวย และนอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเรื่องสภาพดินฟ้าอากาศในแต่ละปีด้วย ดังจะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2547 ที่ทางอุทยานประสบปัญหาน้ำท่วม ทางขึ้นเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง ถูกตัดขาด ต้องใช้เวลาซ่อมแซมเกือบ 1 ปี ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงมาก (ดังภาพที่ 4.18)

ภาพที่ 4.15

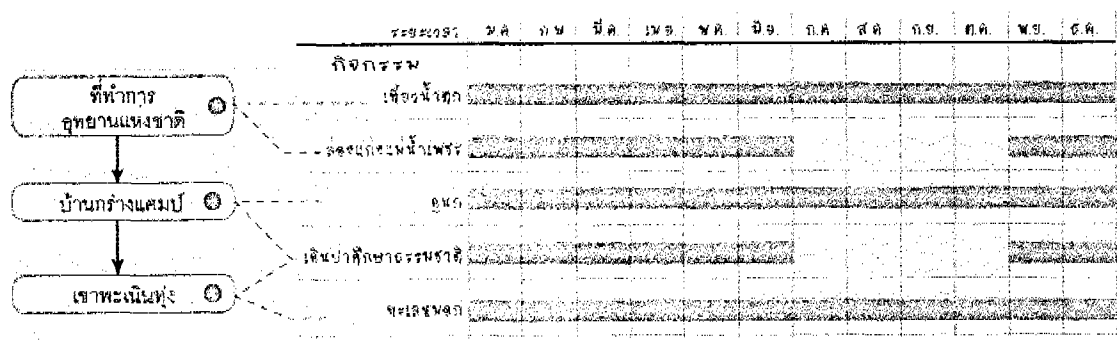
สถิตินักท่องเที่ยวแบบแยกเป็นรายเดือนของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
ปีงบประมาณ 2546 – 2548

ที่มา: ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2548.

ภาพที่ 4.16

ช่วงเวลาของกิจกรรมท่องเที่ยวในระยะเวลา 1 ปี ที่เขตนบริการแต่ละแห่งสนับสนุน

การเก็บข้อมูลของการวิจัยกระทำในเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นวันหยุดติดต่อกัน 3 วัน ได้ผลว่า จุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่อันดับแรก ได้แก่ การท่องเที่ยว รองลงมาคือ พักผ่อน และศึกษาหาความรู้ตามลำดับ (ดังตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25

จุดประสงค์ในการเดินทางเข้ามาในพื้นที่ศึกษาของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

จุดประสงค์	เขตนบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ		เขตนบริการบ้านกว้างแคมป์		เขตนบริการเขาพะเนินทุ่ง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
- ท่องเที่ยว	82	62.60	54	45.00	110	99.10	246	67.96
- พักผ่อน	83	63.36	43	35.83	41	36.94	167	46.13
- ศึกษาหาความรู้	44	33.59	35	29.17	9	8.11	88	24.31
- ผจญภัย เดินป่า	30	22.90	1	0.83	0	0.00	31	8.56
- ประชุม สัมมนา	2	1.53	1	0.83	0	0.00	3	0.83
- อื่น ๆ เช่น ดูนก คู่มือเลี้ยง	2	1.53	28	23.33	1	0.90	31	8.56

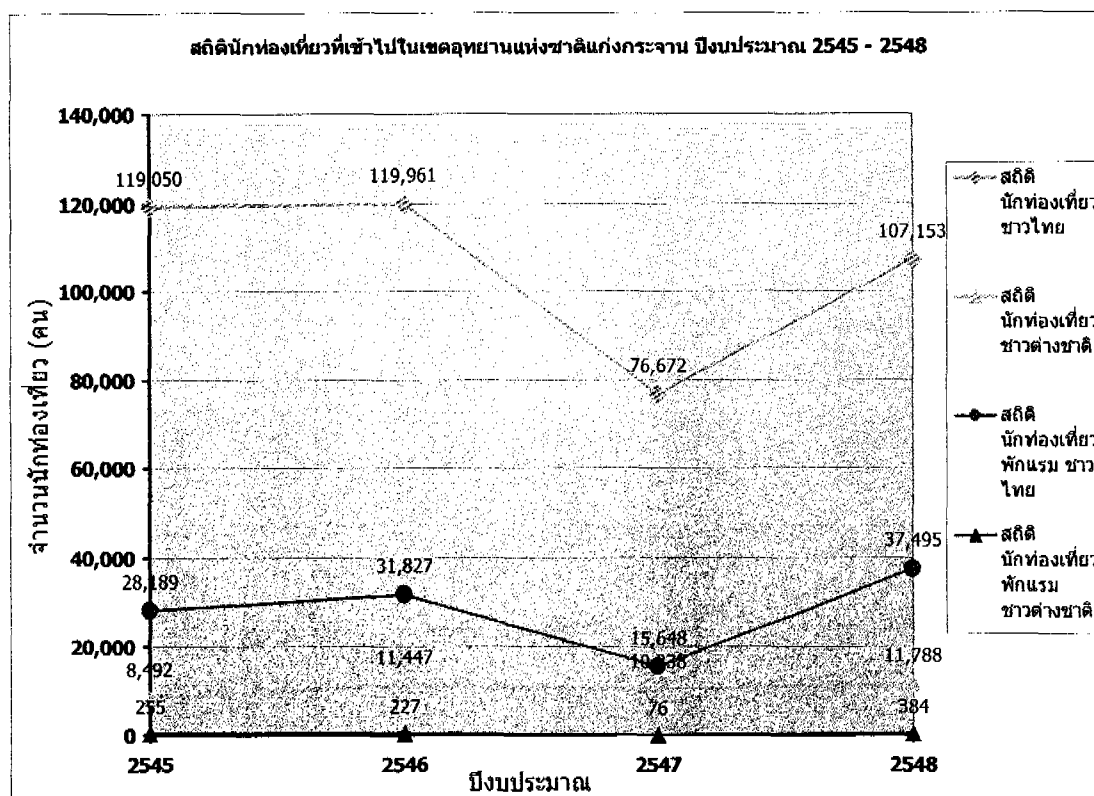
* หมายถึง ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

3. ระยะเวลาที่ใช้ จากสถิติที่เก็บโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นักท่องเที่ยวนิยมเข้ามาในอุทยานฯ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยมีทั้งการเดินทางแบบเข้าไป – เย็นกลับ และแบบค้างคืน ในปัจจุบันอัตราส่วนของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาแบบเข้าไป – เย็นกลับมีมากกว่า

แต่จากการสัมภาษณ์ พบว่า อัตรานักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแบบค้างคืนมีแนวโน้มสูงขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวจากภาครัฐ และทางอุทยานมีแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว (ตารางที่ 4.26) มีร้อยละของผู้ที่เข้ามาพักแรม คิดเป็น 79.28 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และมักใช้เวลาค้างแรม 1 คืน (ร้อยละ 62.43) ในบ้านพักของอุทยานของเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และลานกางเต็นท์ ในอีกสองเขตบริการที่เหลือ รวมทั้งค่ายเยาวชนบริเวณเขตบริการบ้านกว้างแคมป์อีกด้วย

ภาพที่ 4.17

สถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 - 2548

ที่มา: ส่วนศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ สำนักอุทยานแห่งชาติ, 2548.

ตารางที่ 4.26
รูปแบบการพักผ่อนในพื้นที่ศึกษาของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้านกร่างแคมป์		เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การพักผ่อน								
- ไม่พักผ่อน	5	3.82	17	14.17	53	47.75	75	20.72
- พักแรม	126	96.18	103	85.83	58	52.25	287	79.28
ระยะเวลาการพักผ่อน								
- พักแรม 1 คืน	116	92.06	56	46.28	52	46.85	224	61.88
- พักแรม 2 คืน	10	7.94	42	35.00	6	5.41	58	16.02
- พักแรม 2 ขึ้นไป	0	0.00	5	4.17	0	0.00	5	1.38
สถานที่พักผ่อน								
- บ้านพักอุทยาน	96	73.28	1	0.83	3	2.70	100	27.62
- ค่ายเยาวชน	3	2.29	37	30.83	0	0.00	40	11.05
- ลานกางเต็นท์	27	21.43	65	63.11	55	49.55	147	40.61

* หมายถึง ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

รูปแบบกิจกรรมหลัก ๆ ที่เปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวในเขตบริการทั้ง 3 เขต (ดังตารางที่ 4.27) ในระยะเวลาท่องเที่ยวประมาณ 2 วัน 1 คืนของนักท่องเที่ยวทั่วไป (ดังภาพที่ 4.13) ซึ่งกิจกรรมชมทะเลหมอกเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว (ดังตารางที่ 4.28) เนื่องจาก เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่หาชมได้ยากในภาคกลาง รองลงมา คือ การชมทิวทัศน์ และเดินป่า อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้มีกิจกรรมรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่สามารถทำได้ทั้งครอบครัว

ตาราง 4.27

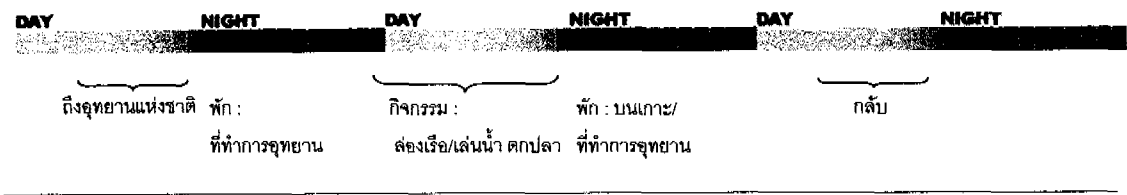
กิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวของเขตบริการ

รายการ	เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ	เขตบริการบ้านกว้าง แคมป์	เขตบริการเขา พะเนินทุ่ง
1. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว อ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน และต้นแม่น้ำเพชรบุรี	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว บ้านกว้างและพะเนิน ทุ่งแคมป์	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว บ้านกว้างและพะเนิน ทุ่งแคมป์
2. แหล่งท่องเที่ยว	เขื่อนแก่งกระจาน อ่างเก็บน้ำ แก่งกระจาน ต้นแม่น้ำเพชรบุรี ชุมชนบ้านพุเฒ่า	โป่งพรม เขาประกำรัง ลานหनुมาน ถ้ำค้างคาว มะค่ายักษ์	เขาพะเนินทุ่ง น้ำตกแม่เสด็จ น้ำตกตอทิพย์ น้ำตกธารทิพย์ น้ำตกหินลาด น้ำตกปราณบุรี
3. กิจกรรม	แคมป์ปิ้ง ล่องแพ/ล่องเรือ ดูผีเสื้อ ตกปลา	แคมป์ปิ้ง เดินป่าศึกษา ธรรมชาติ ดูนก ดูผีเสื้อ ชมทิวทัศน์ ส่องสัตว์	แคมป์ปิ้ง เดินป่าระยะไกล เดินป่าศึกษา ธรรมชาติ ชมทิวทัศน์ เที่ยวน้ำตก

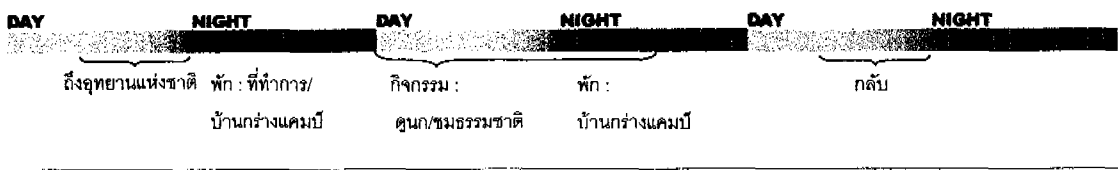
ภาพที่ 4.18

รูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวหลักของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

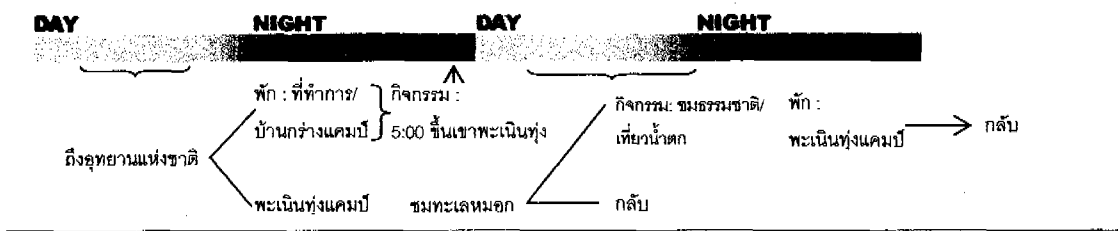
กิจกรรม ล่องเรือที่อ่างเก็บน้ำแก่งกระจาน

กิจกรรม ดูนกที่บ้านกว้างแคมป์

กิจกรรม ชมทะเลหมอกที่เขาค้อเนินทุ่ง

ตารางที่ 4.28

กิจกรรมที่ประทับใจในพื้นที่ศึกษาของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

หน่วย : ร้อยละ

เขตบริการที่ทำการ อุทยานแห่งชาติ		เขตบริการบ้านกว้างแคมป์		เขตบริการ เขาพะเนินทุ่ง	
กิจกรรมที่ประทับใจเป็นอันดับ 1					
ชมทะเลหมอก	26.00	แคมป์ปิ้ง	45.80	ชมทะเลหมอก	60.40
ชมทิวทัศน์	22.90	ดูนก	15.00	แคมป์ปิ้ง	27.90
ชมผีเสื้อ	12.20	ชมผีเสื้อ	11.70	ชมทิวทัศน์	9.00
กิจกรรมที่ประทับใจเป็นอันดับ 2					
ชมทะเลหมอก	20.60	ดูนก	35.80	ดูนก ชมทะเลหมอก	23.40
ชมทิวทัศน์	16.80	เดินป่า	18.30	แคมป์ปิ้ง	19.80
เดินป่า ล่องเรือหรือแพ แคมป์ปิ้ง	12.20	ชมทิวทัศน์	15.80	ชมทิวทัศน์	11.70
กิจกรรมที่ประทับใจเป็นอันดับ 3					
ชมทิวทัศน์	16.00	ดูนก	25.00	ชมทิวทัศน์	56.00
เดิน - นั่งพักผ่อน	13.70	เดินป่า	22.50	เดินป่า	20.70
เดินป่า	11.50	เดิน - นั่งพักผ่อน	15.00	ดูนก	8.10

4.4 การวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการ

4.4.1 มลภาวะ

1. การจัดการขยะมูลฝอย อุทยานแห่งชาติมีการจัดการขยะโดยเก็บรวบรวมขยะจากทั้ง 3 เขตบริการมาเผาในที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เดิมทางอุทยานฯ ได้จัดถังขยะบริการตามเขต แต่ประสบปัญหาด้านการขนย้ายขยะมาจัดการ ปัจจุบันจึงเปลี่ยนรูปแบบมาเป็นการแจกถุงขยะแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าไปในเขตบริการบ้านกว้าง และเขาพะเนินทุ่ง เมื่อออกมาก็ให้นำติดตัวออกมาทิ้งบริเวณที่ทำการต่อไป

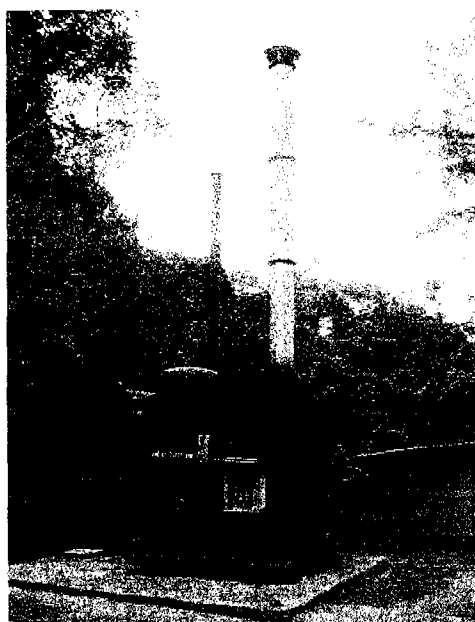
เตาเผาที่ทางอุทยานมี มีทั้งเตาเผาแบบธรรมดา และเตาเผาแบบไม่มีมลภาวะ แต่ปัจจุบันมีการใช้งานเพียงเตาเผาธรรมดา เนื่องจากเตาเผาแบบไม่มีมลภาวะต้องการกำลังไฟฟ้าในการเดินเครื่องมากกว่ากำลังไฟฟ้าที่ทางอุทยานฯ ใชในปัจจุบัน อีกทั้ง ยังใช้น้ำมันเป็นปริมาณมากในการเผาขยะ โดยเฉลี่ย 80 ลิตรต่อวัน

ภาพที่ 4.19
บริเวณที่เผาขยะในปัจจุบัน

หมายเหตุ: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549.

ภาพที่ 4.20
เตาเผาขยะแบบปลอดมลภาวะในพื้นที่ศึกษา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีการใช้งาน

หมายเหตุ: ถ่ายภาพโดยผู้วิจัย เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549.

จากตารางที่ 4.29 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่มีความพอใจปานกลางต่อการจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 50 ของเจ้าหน้าที่ที่ตอบแบบสอบถาม (ค่าเฉลี่ย = 3.55 และ SD = 0.826) อีกทั้ง ยังเสนอแนะให้มีการหาแนวทาง เพื่อให้สามารถใช้เตาเผาขยะแบบไม่มีมลภาวะได้ ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเขตบริการบ้านกร่างแคมป์มีการจัดการขยะไม่เพียงพอ

2. การจัดการน้ำเสีย จากตาราง 4.29 พบว่า เจ้าหน้าที่มีระดับความพอใจต่อการจัดการน้ำเสียในปัจจุบันอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย = 3.20 และ SD = 1.146) เนื่องจากในเขตบริการไม่มีระบบจัดการรวม โดยสิ่งปลูกสร้างถ้าสร้างมานานจะใช้บ่อเกรอะ ส่วนสิ่งปลูกสร้างที่สร้างภายหลังจะมีบ่อบำบัดของแต่ละอาคารไป ส่วนน้ำเสียจากการบริโภคมักปล่อยให้ไหลไปตามผิวดิน

ตารางที่ 4.29
ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เกี่ยวกับระบบการจัดการมลภาวะ

การจัดการมลภาวะ	ระดับความพึงพอใจ (%)					ค่าเฉลี่ย (X)	S.D.
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด		
ระบบจัดการขยะมูลฝอย	15.00	30.00	50.00	5.00	0.00	3.55	0.83
ระบบจัดการน้ำเสีย	13.30	26.70	33.30	20.00	6.70	3.20	1.15

ตารางที่ 4.30
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระบบการจัดการมลภาวะ

รายการ		เขตบริการที่ทำกรอุทยานแห่งชาติ	เขตบริการบ้านกร่างแคมป์	เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง
ระบบจัดการขยะ	การจัดเก็บ	เพียงพอ	88.30	72.00
		ไม่เพียงพอ	11.70	28.00

4.4.2 ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว

ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว ถูกแยกประเด็นออกเป็นเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย และ ฤดูกาลการท่องเที่ยว

ในการทำแบบสอบถามในด้านความปลอดภัย ได้มีการสอบถามทั้งความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ (ดังตารางที่ 4.31) จากสถิติพบว่า เจ้าหน้าที่มีความพอใจในภาพรวมเกี่ยวกับความปลอดภัยในพื้นที่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.90 และ S.D. = 0.639)

1. ความปลอดภัยของที่พักร เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อความปลอดภัยของที่พักรในทุก ๆ ด้านของเขตรบริการเป็นระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95 4.10 4.05 ตามลำดับ) ส่วนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว มีว่าเขตรบริการที่มีจุดแจ้งเหตุหรือป้อมยามไม่เพียงพอเป็นอันดับแรก ได้แก่ เขตรบริการบ้านกร่างแคมป์ (ร้อยละ 38.70) และเขตรบริการที่ควรมีการปรับปรุงเรื่องมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ เขตรบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ (ร้อยละ 18.30) นอกจากนี้จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวยังต้องการให้มีการจัดหน่วยรักษาความปลอดภัยเดินตรวจตรา เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการพักอาศัยในพื้นที่จากอาชญากรรมและอุบัติเหตุ ส่วนความปลอดภัยจากสัตว์ป่าและภัยธรรมชาติ ในเขตรบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขาพะเนินทุ่งจะมีสัตว์ป่าจำพวกนก ลิง ไปจนถึงช้าง และกระทิงเข้ามาหากินในพื้นที่เขตรบริการในช่วงกลางคืนที่ไม่มีนักท่องเที่ยว เนื่องจากบริเวณรอบเขตรบริการเป็นป่า ไม่มีรั้วเป็นสิ่งกีดขวางอย่างชัดเจน ถึงแม้จะไม่เคยมีบันทึกรในพื้นที่ว่ามีสัตว์ป่าทำร้ายคนในเขตรบริการ แต่ขยะของนักท่องเที่ยวที่ทิ้งไว้อาจสร้างอันตรายให้กับสัตว์ป่าที่เข้ามาหากินถึงชีวิตได้

2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยว

เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจต่อความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว และเส้นทางท่องเที่ยวในทุก ๆ ด้านของเขตรบริการเป็นระดับสูง แต่ด้วยสภาพเส้นทางท่องเที่ยวบ้านกร่างแคมป์ – เขาพะเนินทุ่งมีโอกาสมีปัญหาในฤดูฝน เนื่องจากเส้นทางแคบ ผ่านทั้งส่วนที่อยู่ในสภาพป่า อีกทั้งต้องผ่านพื้นที่สูงชันและคดเคี้ยว โดยไม่มีเครื่องหมายหรือเครื่องป้องกันในจุดอันตราย ปัจจุบันทางอุทยานฯ จึงมีการจัดระเบียบโดยการกำหนดเวลาขึ้น – ลง สัตว์จรทางเดียว แบ่งเป็น 3 รอบต่อวัน ได้แก่

เวลาขึ้น	05:00 – 08:00 น.	เวลาลง	09:00 – 10:00 น.
	11:00 – 12:00 น.		13:00 – 14:00 น.
	15:00 – 16:00 น.		17:00 – 18:00 น.

รวมทั้ง มีข้อเสนอแนะของเจ้าหน้าที่ในการปิดเส้นทางในช่วงฤดูฝนอีกด้วย

ตารางที่ 4.31
ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เกี่ยวกับความปลอดภัย

ความปลอดภัย		ระดับความพึงพอใจ	
		ค่าเฉลี่ย	S.D.
ความปลอดภัยของที่พัก	จากอุบัติเหตุ	3.95	0.686
	จากสัตว์ป่า/ ภัยธรรมชาติ	4.1	0.718
	จากอาชญากรรม	4.05	0.686
ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	จากอุบัติเหตุ	3.75	0.786
	จากสัตว์ป่า/ ภัยธรรมชาติ	3.9	0.641
	จากอาชญากรรม	4.15	0.587
ความปลอดภัยของเส้นทางท่องเที่ยว	จากอุบัติเหตุ	3.5	0.513
	จากสัตว์ป่า/ ภัยธรรมชาติ	3.65	0.587
	จากอาชญากรรม	4.1	0.553
รวม		3.90 (SD = 0.639)	

ตารางที่ 4.32
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในพื้นที่เกี่ยวกับระบบรักษาความปลอดภัย

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ	เขตบริการบ้านกร่างแคมป์	เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง
ระบบรักษาความปลอดภัย			
- จำนวนป้อมยาม/ จุดแจ้งเหตุ			
เพียงพอ	81.40	61.30	63.90
ไม่เพียงพอ	18.60	38.70	36.10
- มนุษย์สัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่			
ดี	81.70	82.40	86.90
ควรปรับปรุง	18.30	17.60	13.10

ผลจากการวิเคราะห์ทางสถิติที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถนำมาสรุปเป็นสภาพปัจจุบัน และศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ในแต่ละเขต (ดังตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33

สรุปการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
บ้านกว้างแคมป์ และเขาพะเนินทุ่งในภาพรวม

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
1) การเข้าถึง	- สามารถเข้าถึงเขตบริการได้จากทางหลวงหลายเส้นทาง - เส้นทางของทั้งสามเขตบริการเชื่อมต่อกัน ทำให้สามารถจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวได้สะดวก	- สภาพถนนแคบลงเมื่อเข้าไปในเขตบริการที่ลึกขึ้น และมีการเดินทางเดียว	- ความยากลำบากในการเข้าถึงเป็นปัจจัยในการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไม่ให้มีจำนวนมากจนเกินไป	- ความยากลำบากในการเข้าถึงเกิดจากสภาพเส้นทางที่ไม่ปลอดภัย ส่งผลต่อความมั่นใจของนักท่องเที่ยว
2) การวางผัง	-	- การวางผังแต่เดิมขาดการวางแผนของนักออกแบบ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เกิดจากการสร้างโดยขาดการวางผังแม่บทตั้งแต่แรกเริ่มโดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านพักถูกสร้างอย่างกระจัดกระจายทั่วพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง	- พื้นที่เดิมที่ถูกพัฒนาแล้วยังมีพื้นที่ให้พัฒนาต่อเป็นจำนวนมาก	-

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
3) สิ่งอำนวยความสะดวก	- มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การพักผ่อนของนักท่องเที่ยวในเขตบริการ	- จำนวนสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว	- มีการพัฒนาโครงการที่พักเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวบริเวณเขตบริการที่ทำการ ฯ	- นักท่องเที่ยวมีความเคยชินกับการท่องเที่ยวที่เน้นความสะดวกสบาย ของสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น
2. การวิเคราะห์ด้านบริการการท่องเที่ยว				
1) การบริการ	-	- เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นชาวบ้านในพื้นที่แต่เดิม ขาดทักษะในการบริการ และยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	-	- เดิมเจ้าหน้าที่ใช้คนในพื้นที่ทั้งหมด แต่กำลังพิจารณาจะใช้บริษัทรับเหมาดูแล ซึ่งอาจเกิด ปัญหาเรื่องการจ้างงาน และการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
1) การใช้งาน	- สะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	- มีปัญหาในเรื่องภาษาและการสื่อความหมายกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ - ขาดระบบป้ายสื่อความหมายทำให้เกิดความสับสนในการเดินทางในอุทยาน	-	- เดิมเจ้าหน้าที่ใช้คนในพื้นที่ทั้งหมด แต่กำลังพิจารณาจะใช้บริษัทรับเหมาดูแลซึ่งอาจเกิดปัญหาเรื่องการจ้างงาน และการปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
2) กิจกรรม	- กิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่สามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี	- กิจกรรมยังไม่หลากหลาย	- นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกันกับทั้งสามเขตบริการ จึงน่าจะจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกันได้	- อาจไม่สามารถทำกิจกรรมท่องเที่ยวบางส่วนได้ในฤดูฝน เนื่องจากสภาพเส้นทางไม่อำนวย
4. การวิเคราะห์ด้านการบริการ				
1) มลภาวะ	- มีเครื่องมือในการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ	- ไม่สามารถใช้เตาเผาขยะแบบไม่มีมลภาวะได้เนื่องจากกำลังไฟฟ้าไม่พอและเสียค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงมาก - ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม	- มีการจัดการขยะโดยแจกถุงขยะให้นักท่องเที่ยวนำขยะของตนติดกลับมาจากแหล่งท่องเที่ยวด้วย	-
2) ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว	- พื้นที่ค่อนข้างมีความปลอดภัยสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว	- ไม่มีการกันขอบเขตพื้นที่ชัดเจนทำให้สัตว์ป่าเข้ามาหากินที่บ้านกร่างแคมป์ ซึ่งอาจกินขยะอันตรายที่นักท่องเที่ยวทิ้งไว้ - ขาดเจ้าหน้าที่ดูแลระหว่างเส้นทางท่องเที่ยว	-	-

ตารางที่ 4.34

สรุปการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
1) การเข้าถึง	- สามารถเข้าถึงเขตบริการได้จากทางหลวงหลายเส้นทาง	-	-	-
2) การวางแผน	- พื้นที่เดิมที่ถูกพัฒนาแล้วยังมีพื้นที่ให้พัฒนาต่อเป็นจำนวนมาก	- ที่พักรุกสร้างอย่างกระจัดกระจายอีกทั้งเขตอยู่ห่างจากศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนกลางต่าง ๆ ประมาณ 700 เมตร เนื่องจากมีพื้นที่เอียงชันกันกลาง	- นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับรูปแบบที่พักในเขตบริการ	- นักท่องเที่ยวเห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดควรอยู่ในพื้นที่เดียวกัน
3) สิ่งอำนวยความสะดวก	- มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การพักผ่อนของนักท่องเที่ยวในเขตบริการครบทุกประเภทที่ทำการศึกษา	- สิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างควรมีการปรับปรุงด้านกายภาพ ได้แก่ ที่จอดรถ ด้านจำนวนรองรับ ได้แก่ ห้องอาบน้ำ	- มีการพัฒนาโครงการที่พักเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	- นักท่องเที่ยวมีความเคยชินกับการท่องเที่ยวที่เน้นความสะดวกสบายของสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. การวิเคราะห์ด้านบริการการท่องเที่ยว				
1) การบริการ	- เจ้าหน้าที่ส่วนปฏิบัติการเป็นชาวบ้านในพื้นที่ทั้งหมด	- มีปัญหาในเรื่องภาษาและการสื่อความหมายกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ - เจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการบริการ และยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	-	-
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
1) การใช้งาน	- สะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	- มีการระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาล	-	-
2) กิจกรรม	- กิจกรรมท่องเที่ยวสามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี	- กิจกรรมยังไม่หลากหลาย	- พื้นที่เหมาะกับการพักผ่อนชมธรรมชาติ	-
4. การวิเคราะห์ด้านการบริการ				
1) มลภาวะ	- มีเครื่องมือในการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ	- ไม่สามารถใช้เตาเผาขยะแบบไม่มีมลภาวะได้เนื่องจากกำลังไฟฟ้าไม่พอและเสียค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงมาก - ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม	- มีการจัดการขยะโดยแจกถุงขยะให้นักท่องเที่ยวนำขยะของตนติดกลับมาจากแหล่งท่องเที่ยวด้วย	-

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
4. การวิเคราะห์ด้านการบริการ				
2) ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว	- พื้นที่ค่อนข้างมีความปลอดภัยสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว	- เจ้าหน้าที่ดูแลในเขตที่พักซึ่งแยกออกไปไม่เพียงพอ	-	-

ตารางที่ 4.35

สรุปการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตบริการบ้านกว้างแคมป์

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
1) การเข้าถึง	- สามารถเข้าถึงได้โดยรถยนต์ทั่วไป	- รถใหญ่ไม่สามารถเข้าในเขตค่ายพักแรมได้	-	-
2) การวางแผน	- มีการแยกส่วนบริการของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวชัดเจน แต่ยังอยู่ในบริเวณเดียวกัน	- บริเวณศูนย์บริการและนิทรรศการไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง	- นักท่องเที่ยวมีความสนใจในรูปแบบที่พักเชิงนิเวศ ซึ่งอาจเป็นแนวความคิดในการพัฒนาได้ในอนาคต	- พื้นที่สามารถใช้งานได้มีจำกัดเนื่องจากอยู่ในบริเวณพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติ
3) สิ่งอำนวยความสะดวก	- มีลานกางเต็นท์ในสภาพป่าธรรมชาติ	- ที่จอดรถและพื้นที่ลานกางเต็นท์ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยว - ค่ายเยาวชนมีสภาพทรุดโทรม - ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจ - ไม่มีร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก	-	-

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
2. การวิเคราะห์ด้านบริการการท่องเที่ยว				
1) การบริการ	- มีการใช้ประปาภูเขา และไฟฟ้าพลังงาน แสงอาทิตย์ในเขต บริการ	- น้ำไม่เพียงพอในบาง ช่วงของปี - เจ้าหน้าที่บริการ นักท่องเที่ยวไม่ เพียงพอ - ไม่มีมัคคุเทศก์ บริการนักท่องเที่ยว - ป้ายสื่อความหมาย ในเขตบริการไม่ ชัดเจน	- มีโอกาสในการนำ เรื่องมัคคุเทศก์มา เป็นแผนงาน พัฒนาสร้างงาน ให้กับคนในพื้นที่	-
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
1) การใช้งาน	- นักท่องเที่ยวนิยม เข้ามาเป็น ครอบครัว	- ยังขาดกิจกรรมที่ สามารถทำทั้ง ครอบครัวได้	- เพิ่มหรือจัด โปรแกรมการ ท่องเที่ยวให้ เหมาะสมกับการ ท่องเที่ยวแบบ ครอบครัว	-
2) กิจกรรม	- กิจกรรมท่องเที่ยว สามารถมา ท่องเที่ยวได้ ตลอดปี	- กิจกรรมยังไม่ หลากหลาย	- เป็นพื้นที่ที่มี จุดเด่นเรื่องการ ดูนก ชมผีเสื้อ และชมธรรมชาติ รวมทั้งสามารถ เชื่อมโยงกับ แหล่งท่องเที่ยว อื่นที่อยู่ใกล้เคียง ได้	-

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
4. การวิเคราะห์ด้านการบริการ				
1) มลภาวะ	- มีมาตรการการจัดการขยะโดยแจกถุงให้นักท่องเที่ยวเก็บขยะของตนเองลงไปที่ถังที่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ	-	-	-
2) ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว	- พื้นที่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรมและอุบัติเหตุ	- มีสัตว์ป่าเข้ามากินในพื้นที่ตอนกลางคืน เนื่องจากเขตบริการไม่มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ชัดเจน	-	-

ตารางที่ 4.36

สรุปการวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อพัฒนาพื้นที่เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
1) การเข้าถึง	- อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวเด่นของอุทยาน คือ ทะเลหมอก - กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมในเขตบริการที่ 200 คน	- เส้นทางมีความยากลำบากในการเดินทางในฤดูฝน - เส้นทางแคบ ชื้น และคดเคี้ยวในบางช่วง	- มีการกำหนดช่วงเวลาขึ้น - ลงเพื่อควบคุมปริมาณรถและนักท่องเที่ยวที่เข้าในเขตบริการ	-

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
1. การวิเคราะห์ด้านแหล่งท่องเที่ยว				
2) การวางผัง	- มีการวางผังเป็นจุดเดียวง่ายต่อการดูแล	- บ้านพักเจ้าหน้าที่ในเขตบริการกระจาย	-	-
3) สิ่งอำนวยความสะดวก	- เป็นลานทางเดินที่บนภูเขา อากาศเย็นสบายตลอดปี	- ไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก - สิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนกลาง เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ไม่เพียงพอ	- เน้นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและพักผ่อน	-
2. การวิเคราะห์ด้านบริการการท่องเที่ยว				
1) การบริการ	- มีการใช้ประภาภูเขา	- แสงสว่างทางเดินและถนนไม่เพียงพอในเวลากลางคืน - ไม่มีมัคคุเทศน์บริการนักท่องเที่ยว - ป้ายสื่อความหมายในเขตบริการไม่ชัดเจน	- มีโอกาสในการนำเรื่องมัคคุเทศน์มาเป็นแผนงานพัฒนาสร้างงานให้กับคนในพื้นที่	-
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
1) การใช้งาน	- นักท่องเที่ยวหนาแน่นตอนเช้าเนื่องจากเข้ามาชมทะเลหมอก	- มีปัญหาด้านการจราจรและที่จอดรถในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมาก	- ปรับปรุงเส้นทางเพื่อความปลอดภัย โดยยังคงควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยว	-

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

	จุดแข็ง	จุดอ่อน	โอกาส	อุปสรรค
3. การวิเคราะห์ด้านกิจกรรม				
2) กิจกรรม	- กิจกรรมเด่นได้แก่ การตั้งแคมป์ ชมทะเลหมอก และ เที่ยวน้ำตก	-	-	-
4. การวิเคราะห์ด้านการบริการ				
1) มลภาวะ	- มีมาตรการการ จัดการขยะโดยแจก ถุงให้นักท่องเที่ยว เก็บขยะของตนเอง ลงไปที่เขตบริการ ที่ทำการอุทยาน แห่งชาติ	-	-	-
2) ข้อจำกัด ด้านการ ท่องเที่ยว	- พื้นที่มีความ ปลอดภัยจาก อาชญากรรมและ อุบัติเหตุ	-	-	-